

MÜŞTERİ KOPYASI

İşbu Sözleşme Öncesi Risk Bildirim Dokümanı 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu ve Sermaye Piyasası Kurulu tarafından yapılan yatırım hizmet ve faaliyetlerine ilişkin düzenlemeler kapsamında, Türk Ekonomi Bankası A.Ş. ve TEB Yatırım Menkul Değerler A.Ş. tarafından sunulan organize / organize olmayan (tezgahüstü) piyasalarda işlem gören sermaye piyasası araçları ile yatırım hizmet ve faaliyetlerinin taşıdığı risklerin müşteriye açıklanmasını, müşteriye genel olarak mevcut riskler hakkında bilgilendirmeyi amaçlamakta olup, sermaye piyasası araçlarının alım satımından, yatırım hizmet ve faaliyetlerinden ve uygulamadan kaynaklanabilecek tüm riskleri kapsamayabilir. Dolayısıyla sadece burada yer alan bilgilere dayanılarak yatırım kararı verilmesi beklentilerinize uygun sonuçlar doğurmayabilir. Bu tip araçlarda işlem yapmadan önce dikkatli bir şekilde araştırma yapmalısınız.

İşbu doküman Sermaye Piyasası Kurulu tarafından yetkilendirilmiş yatırım kuruluşları olan Türk Ekonomi Bankası A.Ş. ve TEB Yatırım Menkul Değerler A.Ş. tarafından yatırımcıların bilgilendirilmesi amacıyla hazırlanmıştır ve önceden bildirimde bulunmaksızın değiştirilebilir. Yatırımcılar yapacakları işlemler öncesinde dokümanın güncel haline www.teb.com.tr ve www.tebyatirim.com.tr adresinden ulaşabilirler. Dokümanın hiçbir bölümü Türk Ekonomi Bankası A.Ş.'nin yazılı muvafakati olmadan herhangi bir şekilde kopyalanamaz, çoğaltılamaz.

Versiyon No **V 1 2 0 1 5 0 6 0 1**

Model No **1 5 M H Z F R 3 3 1 6 0 0**

SÖZLEŞME ÖNCESİ RISK BİLDİRİM DOKÜMANI

1. Yatırım Hizmet ve Faaliyetleri Genel Risk Bildirim Formu
2. Sermaye Piyasası Araçlarının Taşıdıkları Risklere İlişkin Açıklamalar
  - 2.1. Tanımlar
  - 2.2. Borçlanma Araçları
  - 2.3. Paylar
  - 2.4. Varantlar ve Yatırım Kuruluşu Sertifikaları
  - 2.5. Organize Piyasalarda İşlem Gören Türev Araçlar
  - 2.6. Tezgahüstü Türev Araçlar
  - 2.7. Yatırımcıları Tazmin Sistemi
  - 2.8. Sermaye Piyasası Araçlarının Vergilendirilmesi (2015 yılı)

BÖLÜM 1

YATIRIM HİZMET VE FAALİYETLERİ GENEL RİSK BİLDİRİM FORMU

Sermaye piyasalarında yapacağınız işlemler sonucunda kar elde edebileceğiniz gibi zarar riskiniz de bulunmaktadır. Bu nedenle, işlem yapmaya karar vermeden önce, piyasada karşılaşılabileceğiniz riskleri anlamanız, mali durumunuzu ve kısıtlarınızı dikkate alarak karar vermeniz gerekmektedir.

Uyarı

İşlem yapmaya başlamadan önce çalışmayı düşündüğünüz kuruluşun yapmak istediğiniz sermaye piyasası işlemlerine ilişkin yetkisi olup olmadığını kontrol ediniz. Sermaye piyasası işlemleri konusunda yetkili olan banka ve sermaye piyasası aracı kurumlarını www.spk.gov.tr veya www.tspb.org.tr web sitelerinden öğrenebilirsiniz.

Risk Bildirimi

İşlem yapacağınız yatırım kuruluşu ile imzalanacak "Çerçeve Sözleşme"de belirtilen hususlara ek olarak, aşağıdaki hususları anlamanız çok önemlidir.

1. Yatırım kuruluşu nezdinde açtığınız hesap ve bu hesap üzerinden gerçekleştirilecek tüm işlemler için Sermaye Piyasası Kurulu, borsalar ve takas merkezleri tarafından çıkartılan ilgili her türlü mevzuat ve benzeri tüm idari düzenleme hükümleri uygulanacaktır.
2. Sermaye piyasası işlemleri çeşitli oranlarda piyasa riski, likidite riski, karşı taraf riski gibi risklere tabidir.
3. Piyasada oluşacak fiyat hareketleri sonucunda yatırım kuruluşuna yatırdığınız paranın tümünü kaybedebileceğiniz gibi, kayıplarınız yapacağınız işlemin türüne göre yatırdığınız para tutarını dahi aşabilecektir.
4. Piyasada işlem hacminin yeterli olmaması veya bazı piyasalara erişim engelleri nedeniyle sermaye piyasası aracı pozisyonlarınızı her zaman uygun fiyatla ve istediğiniz zamanlarda nakde dönüştürmeniz mümkün olmayabilir veya nakde dönüştürme sırasında önemli kayıplarla karşılaşabilirsiniz.
5. Yatırım işlemlerinde, işlemin karşı tarafının yükümlülüğünü yerine getirmekte temerrüde düşmesi durumunda gerçekleşmeyen nakit akışlarının tüm piyasayı ve sizin nakit akışlarınızı da etkilemesi mümkündür. Özellikle takas kurumunun alıcıya karşı satıcı, satıcıya karşı alıcı pozisyonunu üstlenerek takası garanti ettiği piyasalar dışındaki piyasalarda gerçekleştirilen işlemlerde takas garantisiz bulunmadığı, karşı taraf riski ile karşı karşıya kalılabileceği dikkate alınmalıdır.
6. Siyasi çalkantılar, ekonomik göstergelerdeki bozulma, makro ve mikro anlamda sürdürülen politikaların değişim göstermesi tüm sermaye piyasalarını veya bazı sermaye piyasası araçlarının işlem gördüğü piyasaları etkileyerek zarar etmenize neden olabilecektir.
7. Kredili işlem veya açığa satış gibi işlemlerde kaldıraç etkisi nedeniyle, düşük özkaynakla işlem yapmanın piyasada lehe çalışabileceği gibi aleyhe de çalışabileceği ve bu anlamda kaldıraç etkisinin tarafınıza yüksek kazançlar sağlayabileceği gibi zararlara da yol açabileceği ihtimali göz önünde bulundurulmalıdır.
8. Vadeli piyasalarda işlem gören sözleşmeler spot piyasa işlemlerine göre daha karmaşık ve bu nedenle profesyonel yatırımcıya daha fazla hitap eden ürünlerdir.
9. Türev Araç İşlemlerinde; riskinizi sınırlamak ya da risk seviyenizi azaltmak için işlemin yapıldığı sırada işleme has korunma amaçlı önlemlerin alınması gerektiği bilinmelidir. Buna karşın bazı korunma amaçlı işlemlerde; vadelerin uyuşmaması, dayanak varlık uyumsuzluğu, riskten korunma oranının yanlış belirlenmesi gibi nedenlerle tam (%100) korunma sağlanamayabileceği de dikkate alınmalıdır.
10. Yatırım kuruluşunun piyasalarda yapacağınız işlemlere ilişkin tarafınıza aktaracağı bilgiler ve yapacağı tavsiyelerin eksik ve doğrulanmaya muhtaç olabileceği tarafınızca dikkate alınmalıdır.
11. Sermaye piyasası araçlarının alım satımına ilişkin olarak yatırım kuruluşunun yetkili personeline yapılacak teknik ve temel analizin kişiden kişiye farklılık arz edebileceği ve bu analizlerde yapılan öngörülerin kesin olarak gerçekleşmemesi olasılığının bulunduğu dikkate alınmalıdır.
12. Yabancı para cinsinden yapılan işlemlerde, yukarıda sayılan risklere ek olarak kur riskinin olduğu, kur dalgalanmaları nedeniyle Türk Lirası bazında değer kaybı olabileceği, devletlerin yabancı sermaye ve döviz hareketlerini kısıtlayabileceği, ek ve/veya yeni vergiler getirebileceği, alım satım işlemlerinin zamanında gerçekleşmeyebileceği bilinmelidir.
13. İşlemlerinize başlamadan önce, yatırım kuruluşunuzdan yükümlü olacağınız bütün komisyon ve diğer muamele ücretleri konusunda teyit almalısınız. Eğer ücretler parasal olarak ifade edilmemişse, ücretlerin parasal olarak size nasıl yansıtacağı ile ilgili anlaşılır örnekler içeren yazılı bir açıklama talep etmelisiniz.

BÖLÜM 2

SERMAYE PİYASASI ARAÇLARININ TAŞIDIKLARI RİSKLERE İLİŞKİN AÇIKLAMALAR

2.1. TANIMLAR:

İç bölümde geçen;

Alım (Call) Opsiyonu:	Opsiyonu alan tarafa belirli bir vadede veya belirli bir vadeye kadar, önceden belirlenen fiyat, miktar ve nitelikte dayanak varlık veya dayanak gösteregi alma hakkı veren, ancak almayı zorunlu tutmayan, satan tarafı ise alıcının talebi halinde satmaya yükümlü kılan sözleşmeyi,
Artık Değer:	Yatırım kuruluşu varantları veya sertifikalarının nakavt olması durumunda ve izahnamede ya da ihraç belgesinde belirtilmesi kaydıyla, ihraççı tarafından hesaplanan ve yatırım kuruluşu varantı veya sertifikası sahibine ödenecek tutarı,
Banka Bariyer:	Türk Ekonomi Bankası A.Ş.'yi, Dayanak varlık veya dayanak gösterge için belirlenmiş olan ve SPA'larının geçersiz ve / veya geçerli hale geleceği fiyat veya değer seviyesini,
BİST / Borsa:	Borsa İstanbul A.Ş.'yi,
BİST - 30 Payları:	Fiili halka açıklık oranı, piyasa kapitalizasyonu, ikincil piyasadaki işlem hacmi gibi kriterlere göre Borsa tarafından likiditesi en yüksek 30 payın dahil edildiği endekste yer alan HAAO'ların paylarını,
BİST - 100 Payları:	Fiili halka açıklık oranı, piyasa kapitalizasyonu, ikincil piyasadaki işlem hacmi gibi kriterlere göre Borsa tarafından likiditesi en yüksek 100 payın dahil edildiği endekste yer alan HAAO'larının paylarını,
Borçlanma Aracı:	İhraççıların borçlu sıfatıyla düzenleyerek ihraç ettikleri tahvilleri, paya dönüştürülebilir tahvilleri, değiştirilebilir tahvilleri, bonoları, kıymetli maden bonolarını ve niteliği itibari ile borçlanma aracı olduğu Kurulca kabul edilecek sermaye piyasası araçlarını ve Devlet İç Borçlanma Senetlerini,
Borsa Şirketleri:	Payları Borsada işlem gören HAAO'ları,
Çerçeve Sözleşmeler:	Yatırım kuruluşlarının Sermaye Piyasası Kurulu düzenlemeleri uyarınca müşterilerine sundukları yatırım hizmet ve faaliyetlerinin koşullarının düzenlendiği sözleşmeleri ve eklerini,
Derecelendirme Kuruluşu:	Türkiye'de kurulan ve derecelendirme faaliyetinde bulunmak üzere Kurulca yetkilendirilen derecelendirme kuruluşları ile Türkiye'de derecelendirme faaliyetlerinde bulunması Kurulca kabul edilen uluslararası derecelendirme kuruluşlarını,
Devlet İç Borçlanma Senetleri / DİBS:	T.C. Başbakanlık Hazine Müsteşarlığınca genel olarak bütçe açığını finanse etmek amacıyla ihraç edilen Devlet Tahvili ve Hazine Bonolarının ortak adını,
Devlet Tahvili:	Vadeleri 1 (bir) yıl ve daha uzun olan, kuponlu veya kuponsuz olarak ihraç edilebilen DİBS'leri,
Eurobond:	Devlet ya da şirketlerin kendi ülkeleri dışında kaynak sağlamak amacıyla başta ABD Doları olmak üzere Euro, Japon Yeni, İsviçre Frangı gibi yabancı para cinsinden, kuponlu ve 6 ayda bir veya yılda bir kupon ödemeli ihraç ettikleri, genelde uzun vadeli (5-30 yıl), vade sonu beklenmeden piyasa koşullarına bağlı olarak ikincil piyasada T+3 veya kıymetin niteliğine bağlı olarak T+2 valörlü olarak nakde dönüştürülebilecek, dış borç statüsündeki borçlanma araçlarını,
Erken Kapama (Unwind):	İki taraf arasında gerçekleştirilmiş bir Tezgahestü İşlemin, işlem piyasa değeri aleyhine olan tarafın karşı tarafa erken kapama maliyetini ödemesi ve/veya tarafların vade(ler)deki takas tutar(lar)ının piyasa fiyat(lar)ına göre iskonto edilerek "Erken Kapama" tarihine indirgenmiş piyasa değer(ler)ini karşılıklı olarak takas etmeleri suretiyle vadesinden önce sonlandırılmasını,
FDP:	Fiili Dolaşımdaki Payı
Gelir Ortaklığı Senetleri:	Hazine tarafından geliri Kamu Ortaklığı Fonu'na aktarılmak üzere satılan köprü, baraj, elektrik santrali, karayolu, demiryolu, telekomünikasyon sistemleri ile sivil kullanıma yönelik deniz ve hava limanları ile benzerlerinden, kamu kurum ve kuruluşlarına ait olanların gelirlerine gerçek ve tüzel kişilerin ortaklık hakkına sahip olmasını sağlayan senetleri,
GİP:	Gelişen İşletmeler Pazarı'nı,
Günlük Uzlaşma Fiyatı:	Vadeli işlem ve opsiyon sözleşmelerinde işlem günü sonunda açık pozisyonların yeniden değerlemesinde ve hesapların güncellenmesinde esas alınan fiyatı,
HAAO:	Borsa Şirketleri dahil payları halka arz olunan veya arz olunmuş sayılan halka açık anonim ortaklıkları,
Hazine Bonosu:	Vadeleri 1 (bir) yıldan kısa olan DİBS'leri,
Hesaplama Tarafı:	Türev araç işlemleri ilgili hesapları iyiniyetle ve ticari olarak makul nedenlerle ilişkilendirerek yapmakla yetkili olan tarafı,

İDMK:	Konut Finansmanı Kuruluşları (KFF) veya İpotek Finansman Kuruluşları (İFK)'nin devralacağı varlıklar karşılık gösterilerek ihraç edilen ipoteğe dayalı menkul kıymetleri,
İhraç Değeri:	Borçlanma Aracının ilk ihraçtaki fiyatını,
İskontolu Satış: İşlem Aracılığı:	Borçlanma Aracının İhraç Değerinin nominal değerinin altında olmasını, Müşterilerin sermaye piyasası araçlarıyla ilgili alım veya satım emirlerinin müşteri adına ve hesabına veya kendi adına ve müşteri hesabına yatırım kuruluşları tarafından, a) Borsalar ya da teşkilatlanmış diğer pazar yerlerine, b) Portföy aracılığına yetkili kuruluşa, c) İlgili ülkenin yetkili otoritesinden faaliyet izni almış yurt dışında yerleşik bir kuruluşa, iletirmek suretiyle gerçekleştirilmesini,
İtfa:	Borçlanma Aracının vade bitiminde anapara ve varsa kupon faizinin ihraççı tarafından Borçlanma Aracının sahibine ödenmesini,
İTMK:	Konut finansmanı kapsamında doğrudan tüketiciye kredi kullandıran ya da bankalar ile BDDK tarafından konut finansmanı faaliyetinde bulunması uygun görülen finansal kiralama ve finansman şirketlerinden oluşan Konut Finansmanı Kuruluşları (KFK) ve İFK'lar tarafından ihraç edilebilen İpotek Teminatlı Menkul Kıymetleri,
Kanun:	6362 Sayılı Sermaye Piyasası Kanununu,
KAP:	"www.kap.gov.tr" adresli Kamuyu Aydınlatma Platformunu,
Kısa Pozisyon:	Organize Piyasalar ve Tezgahüstü Piyasalardaki; a) Vadeli işlem sözleşmelerinde, sözleşmenin vadesi geldiğinde sözleşmeye konu teşkil eden varlığı sözleşmede belirtilen fiyattan ve belirtilen miktardan satmak ya da nakdi uzlaşmayı sağlamak yükümlülüğünü, b) Opsiyon sözleşmelerinde; 1) Alım opsiyonunda, sözleşmenin vadesinde veya vadeye kadar olan süre içinde sözleşmeye konu teşkil eden varlığı, sözleşmede belirtilen fiyattan ve belirlenen miktardan satmak ya da nakdi uzlaşmayı sağlamak yükümlülüğünü, 2) Satım opsiyonunda, sözleşmenin vadesinde veya vadeye kadar olan süre içinde sözleşmeye konu teşkil eden varlığı, sözleşmede belirtilen fiyattan ve belirtilen miktardan satın almak ya da nakdi uzlaşmayı sağlamak yükümlülüğünü,
Kirli Fiyat:	Borçlanma aracının işlemiş faizini içeren fiyatı,
Kullanım Fiyatı:	Opsiyon sözleşmelerinde, sözleşmeye konu olan varlığın alım veya satım hakkının vade süresince veya vade sonunda kullanılabileceği fiyatı,
Kurul veya SPK:	Sermaye Piyasası Kurulu'nu,
LIBOR:	Londra Bankalararası Teklif Oranını (London Interbank Offer Rate)
Likidite Senetleri:	TCMB tarafından, piyasadaki likiditenin düzenlenmesi ve açık piyasa işlemlerinin etkinliğini artırmak amacıyla çıkarılan para politikası aracı olan menkul kıymet niteliğini haiz senetleri,
Menkul Kıymet:	Ortaklık (örneğin Paylar) ve alacaklılık (örneğin Tahvil, Bono) sağlayan, belli bir tutarı temsil eden, yatırım aracı olarak kullanılan, dönemsel gelir getiren, şartları Kurulca belirlenen kıymetli evrakları,
MKK:	Merkezi Kayıt Kuruluşu A.Ş.'yi,
Nominal Değer:	SPA'nın üzerinde yazılı olan değeri,
NYİP:	Nitelikli Yatırımcı İhraç Pazarı'nı,
Opsiyon Primi:	Organize Piyasalar ve Tezgahüstü Piyasalarda Opsiyon sözleşmesini alan tarafın, opsiyon sözleşmesini satan tarafa, sözleşmede yer alan haklar karşılığında ödeyeceği primi,
Opsiyon Sözleşmesi:	Opsiyonu alan tarafa belirli bir vadede veya belirli bir vadeye kadar, önceden belirlenen fiyat, miktar ve nitelikte ekonomik veya finansal göstergesi, sermaye piyasası aracını, malı, kıymetli madeni ve dövizî alma veya satma hakkı veren, satan tarafı ise yükümlü kılan sözleşmeyi,
Organize Piyasalar:	Sermaye piyasası araçları, kambiyo ve kıymetli madenler ile kıymetli taşların ve Kurulca uygun görülen diğer sözleşmelerin, belgelerin ve kıymetlerin serbest rekabet şartları altında kolay ve güvenli bir şekilde alınıp satılabilmesini sağlamak ve oluşan fiyatları tespit ve ilan etmek üzere, alım satım emirlerini sonuçlandıracak şekilde bir araya getiren veya bir araya gelmesini kolaylaştıran ve düzenli faaliyet gösteren BİST ve diğer sistemleri ve pazar yerlerini,
Pay:	HAAO'ların ödenmiş / çıkarılmış sermayelerini temsilen ihraç ettikleri ortaklık hakkı taşıyan menkul kıymetleri,

Piyasa değeri (Mark to market=MtM):	Sermaye piyasası araçlarının piyasa fiyatlarına göre anlık değerini,
Portföy Aracılığı:	Müşterilerin sermaye piyasası araçlarıyla ilgili alım veya satım emirlerini karşı taraf olarak yerine getirmesi faaliyetini (Tezgahüstü İşlemi),
Primli Satış: Satım (Put) Opsiyonu:	Borçlanma Aracının İhraç Değerinin nominal değerinin üzerinde olmasını, Opsiyonu alan tarafa belirli bir vadede veya belirli bir vadeye kadar, önceden belirlenen fiyat, miktar ve nitelikte dayanak varlık veya dayanak göstergesi satma hakkı veren, ancak satmayı zorunlu tutmayan, satan tarafa ise alıcının talebi halinde almayı yükümlü kılan sözleşmeyi,
Sermaye Piyasası Araçları / SPA:	Menkul kıymetler ve türev araçlar ile yatırım sözleşmeleri de dahil olmak üzere Kurulca bu kapsamda olduğu belirlenen diğer sermaye piyasası araçlarını,
SİP:	Serbest İşlem Platformunu,
Spot Fiyat:	Bir malın spot alım satımını yaparken malın birim fiyatı için takas günü ödenecek / alınacak meblağı,
Spot Piyasa:	Belirli bir yatırım aracının ve karşılığı olan paranın, işlemin gerçekleşmesi sonucunda takas günü el değiştirdiği piyasaları (BİST Borçlanma Araçları Piyasası, BİST Pay Piyasası vb),
Swap:	Önceden belirlenmiş bir formüle ve vadelere göre iki veya daha fazla taraf arasında gerçekleşecek olan nakit akışlarının takasını sağlayan, özel olarak hazırlanmış sözleşmeleri,
TEB Yatırım:	TEB Yatırım Menkul Değerler A.Ş.'yi,
Temiz Fiyat:	Borçlanma aracının işlemiş faizini içermeyen fiyatı,
Ters İşlem (Pozisyon Kapatma):	Organize Piyasalar ve Tezgahüstü Piyasalardaki vadeli işlem sözleşmelerinde ters işlem; aynı özelliklere sahip sözleşme bazında olmak kaydıyla, söz konusu sözleşmenin işlem gördüğü piyasadaki son işlem gününe kadar uzun pozisyon karşısında kısa pozisyon, kısa pozisyon karşısında ise uzun pozisyon alınarak, pozisyonun tasfiyesini, Opsiyon sözleşmelerinde ters işlem, aynı özelliklere sahip sözleşme türü bazında olmak kaydıyla, sözleşmenin işlem gördüğü piyasadaki son işlem gününe kadar; a) Alım (satım) opsiyonunda uzun pozisyon alındıysa, alım (satım) opsiyonunda kısa pozisyon alınarak, b) Alım (satım) opsiyonunda kısa pozisyon alındıysa, alım (satım) opsiyonunda uzun pozisyon alınarak, pozisyonun tasfiyesini,
Teşkilatlanmış Diğer Pazar Yerleri:	Borsalar dışında sermaye piyasası araçlarının alıcı ve satıcılarını bir araya getiren, alım ve satımına aracılık eden, bunlar için sistemler ve platformlar oluşturan ve bunları işleten alternatif işlem sistemlerini, çok taraflı işlem platformlarını ve teşkilatlanmış diğer piyasaları,
Takasbank:	İstanbul Takas ve Saklama Bankası A.Ş.'yi,
TCMB:	Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasını,
Tezgahüstü Piyasalar:	Borsalar ve teşkilatlanmış diğer pazar yerleri dışında kalan piyasaları,
Tezgahüstü İşlem:	Borsalar ve teşkilatlanmış diğer pazar yerleri dışında kalan piyasalarda gerçekleştirilen işlemleri,
TMK:	İhraççının genel yükümlülüğü niteliğinde olan ve teminat varlıklar karşılık gösterilerek ihraç edilen borçlanma aracı niteliğinde bir sermaye piyasası aracı olan Teminatlı Menkul Kıymetleri,
Türev Araçlar:	1) Menkul kıymetleri satın alma veya satma veya birbirleri ile değiştirme hakkı veren türev araçları, 2) Değeri, bir menkul kıymet fiyatına veya getirisine; bir döviz fiyatına veya fiyat değişikliğine; faiz oranına veya orandaki değişikliğe; bir kıymetli maden veya kıymetli taş fiyatına veya fiyat değişikliğine; bir mal fiyatına veya fiyat değişikliğine; Kurulca uygun görülen kurumlarca yayınlanan istatistiklere veya bunlardaki değişikliğe; kredi riski transferi sağlayan, enerji fiyatları ve iklim değişkenleri gibi ölçüm değerleri olan ve bu sayılanlardan oluşturulan bir endeks seviyesine veya seviyedeki değişikliğe bağlı olan türev araçları, bu araçların türevlerini ve sayılan dayanak varlıkları birbirleri ile değiştirme hakkı veren türevleri,
Uzlaşma Fiyatı:	Gün sonlarında hesapların güncelleştirilmesinde kullanılmak üzere sözleşme türü bazında Organize Piyasaların kuralları uyarınca hesaplanan fiyatı,
Uzun Pozisyon:	Organize Piyasalar ve Tezgahüstü Piyasalardaki; a) Vadeli işlem sözleşmelerinde, sözleşmenin vadesi geldiğinde sözleşmeye konu teşkil eden varlığı sözleşmede belirtilen fiyattan ve belirtilen miktarda satın almak ya da nakdi uzlaşmayı sağlamak yükümlülüğünü, b) Opsiyon sözleşmelerinde; 1) Alım opsiyonunda, sözleşmenin vadesinde veya vadeye kadar olan süre içinde sözleşmeye konu teşkil eden varlığı, sözleşmede belirtilen fiyattan ve belirtilen miktarda satın almak ya da nakdi uzlaşmada bulunmak hakkını, 2) Satım opsiyonunda, sözleşmenin vadesinde veya vadeye kadar olan süre içinde sözleşmeye konu teşkil eden varlığı, sözleşmede belirtilen fiyattan ve belirtilen miktardan satmak ya da nakdi uzlaşmada bulunmak hakkını,

Vadeli İşlem Sözleşmesi:	Belirli bir vadede, önceden belirlenen fiyat, miktar ve nitelikte ekonomik veya finansal göstergesi, sermaye piyasası aracını, malı, kıymetli madeni ve dövizli alma veya satma yükümlülüğü veren sözleşmeyi,
VDMK:	Varlığa dayalı menkul kıymetler karşılığında toplanan paralarla, fon iç tüzüğü ile kurulan ve tüzel kişiliği olmayan Varlık Finansman Fonunun (VFF) veya konut ve varlık finansmanı kapsamında, varlıkların devralınması, devredilmesi, devralınan varlıkların yönetimi ve varlıkların teminat olarak alınarak faaliyetlerin yerine getirilmesi amacıyla kurulan İpotek Finansman Kuruluşunun (İFK) devralacağı varlıklar karşılık gösterilerek ihraç edilen Varlığa Dayalı Menkul Kıymetleri,
VIOP:	Borsa İstanbul A.Ş., Vadeli İşlem ve Opsiyon Piyasasını,
VTMK:	Bankalar, ipotek finansmanı kuruluşları, finansal kiralama şirketleri, finansman şirketleri, faktöring şirketleri, gayrimenkul yatırım ortaklıkları, kendi kanunlarına menkul kıymet ihraç etmeye yetkili kamu kurum ve kuruluşlarınca teminat varlıklar karşılık gösterilmek suretiyle ihraç edilen borçlanma aracı niteliğindeki sermaye piyasası aracı olan Varlık Teminatlı Menkul Kıymetleri,
Yatırım Kuruluşları:	Aracı kurumlar, bankalar ve yatırım hizmeti ve faaliyetinde bulunmak üzere kuruluş ve faaliyet esasları Kurulca belirlenen diğer sermaye piyasası kurumlarını,
Yeniden Yapılandırma:	Devam eden ya da sonlandırılacak bir veya birden fazla işlemin piyasa değeriyle yeniden düzenlenmesiyle ortaya çıkan yeni işlemi,
YTM:	Yatırımcıları Tazmin Merkezi'ni ifade eder.

2.2. BORÇLANMA ARAÇLARI

Özel sektör Borçlanma Araçlarının halka arzı, halka arza aracılık yetkisine sahip aracı kurumlar ile kalkınma ve yatırım bankaları vasıtasıyla yapılabilir. Mevduat ve katılım bankaları halka arza aracılık yapamazlar. Ancak emir iletimine aracılık faaliyeti kapsamında söz konusu Borçlanma Araçlarının halka arz, tahsisli satış veya nitelikli yatırımcılara satışı sırasında, taleplerin toplanarak lehine faaliyet gösterilen kuruluşa iletilmesi ve müşteriler tarafından ilgili Borçlanma Aracı bedeli olarak tevdi edilen nakdin tahsili ve geri ödenmesi gibi işlemleri kapsamak üzere gişe hizmeti verebilirler.

Yatırımcılar Borçlanma Araçlarına işlem aracılığı ve / veya portföy aracılığı faaliyet iznine sahip banka ve aracı kurumlara verecekleri alım satım emirleri ile yatırım yapabilirler. İşlem aracılığı iznine sahip banka ve aracı kurumlar alacakları emirleri gerçekleştirmek üzere, Borsa işlem kurallarına uygun olarak Borsa'ya iletebilirler veya portföy aracılığı yetkileri ile Tezgahüstü piyasada gerçekleştirebilirler.

İşlem yapmaya başlamadan önce çalışmayı düşündüğünüz kuruluşun halka arza aracılık yetkisine ve Borçlanma Araçlarının alım satımına ilişkin işlem aracılığı ve/veya portföy aracılığı yetkisine sahip olup olmadığını www.spk.gov.tr veya www.tspb.org.tr web sitelerinden öğrenebilirsiniz.

Borçlanma Aracı işlemlerinde zarar riski olabileceğinden, maddi kaynaklarınız ve risk tercihleriniz doğrultusunda bu tür işlemlerin sizin için uygun olup olmadığını ayrıntılı olarak değerlendirmeli ve işlem yapmak konusunda karar verirken aşağıdaki hususlara dikkat etmelisiniz.

2.2.1. Tanıtıcı Bilgi:

Borçlanma araçları kamu ve özel sektör kuruluşlarınca, faiz karşılığı fon sağlamak amacıyla çıkartılırlar.

Devlet İç Borçlanma Senetleri, likidite senetleri, gelir ortaklığı senetleri ve ihraççıların borçlu sıfatıyla düzenleyerek ihraç ettikleri tahviller, paya dönüştürülebilir tahviller, değiştirilebilir tahviller, bonolar, kıymetli maden bonoları ve niteliği itibarı ile borçlanma aracı olduğu Kurulca kabul edilecek sermaye piyasası araçları ve Eurobondlara yapılacak yatırımlar çeşitli risklere tabidir.

DİBS'ler, sahiplerine kupon ödeme tarihlerinde ve vade sonunda borçlu olduğu tutarı öder. Vadeleri boyunca ikincil piyasalarda alınıp satılabilirler. DİBS'ler vadelerine, ihraç yöntemlerine, ihraç edildikleri para birimi cinsine, faiz ödeme türlerine, üzerlerinde kupon taşıyıp taşıyamalarına göre farklı açılardan sınıflandırılabilir. En çok kullanılan sınıflandırma vadeye göre yapılmaktadır. Buna göre;

- 1 yıl ve daha uzun vadeli DİBS'ler Devlet Tahvili,
- 1 yıldan kısa vadeli DİBS'ler ise Hazine Bonosu olarak adlandırılmaktadır.

Likidite senetleri, TCMB tarafından kendi nam ve hesabına, 91 günü aşmayan vadelerde, iskonto olarak ihraç edilirler. Senetler, kıymetli evrak niteliğini haiz tek bir toplu senet şeklinde çıkarılır ve ikincil piyasada alınıp satılabilirler.

Ulaşım, haberleşme, enerji kesiminde kamuya ait olan alt yapı tesislerinin gelirlerini ilgilendiren Gelir Ortaklığı Senedini elinde bulunduran yatırımcının bu tesislerin mülkiyeti ve işletmesi ile hiçbir ilişkisi yoktur. Gelir ortaklığı senetleri, hukuki statüsü itibarıyla adındaki "ortaklık" ibaresine rağmen, değişken faizli bir tahvil özelliği taşımaktadır.

Bankalar dahil anonim ortaklıkların ödünç para bulmak amacıyla en az 1 yıl vadeli olarak çıkardıkları özel sektör tahvilleri sabit ya da değişken faizli olarak ihraç edilebilirler. 1 yıldan kısa vadeli borç temin etmek amacıyla ihraç ettikleri finansman bonoları (bankalar için bonolar) ise, ihraççıları tarafından belirlenen vadeye uygun iskonto oranları ile iskonto edilerek bulunan fiyat üzerinden satılır. Tahvil ve bonolar genellikle bir veya birkaç aracı kurumdan oluşan bir konsorsiyum aracılığıyla satışa sunulurlar. Tahvil ve bono sahipleri, ihraççı şirketin alacaklısıdır. Tahvil ve bono sahibi ihraççının aktifi üzerinde, alacağından başka hiçbir hakka sahip değildir. İhraççının yönetimine katılamaz. Vade sonunda tahvil ve bono sahibi ile ihraççı arasındaki hukuki ilişki sona erer. Tahvil ve bono sahibi ihraççının kar-zarar riskine katılmaz, ihraççı zarar etse de günü

gelince belli miktardaki anapara ve faizini alır.

Borçlanma aracının basit faizi; bir yıllık dönem süresince borç tutarı, borçlanma aracının nominal değeri üzerinden hesaplanacak faizdir. Borçlanma aracının birikmiş faizi; $A / E * \% CPN / M$ şeklinde hesaplanır.

Burada;

A: Son kupon ödeme tarihinden valör gününe kadar geçen gün sayısını

E: Kupon ödeme dönemi içindeki gün sayısını

CPN: Kupon faiz oranını

M: Bir yıl içindeki kupon ödeme sayısını ifade eder.

Bileşik Faiz ise; borçlanma aracından elde edilen faizin yeniden aynı koşullarla tekrar yatırıma dönüştürüldüğü varsayımı ile hesaplanan getiridir.

Borçlanma aracının net bugünkü değeri; vadesi boyunca sağlayacağı getirilerin piyasa faiz oranı ile iskonto edilmek suretiyle bugüne indirgenmesi sonucu bulunan değeri gösterir.

Borçlanma araçlarına yatırım yaparken sadece basit faizini değil, bileşik faiz ve net bugünkü değerini dikkate alarak değerlendirme yapılması tavsiye edilir.

Borçlanma araçlarının getirilerini etkileyen en önemli unsurlar, likiditesi ve sahip oldukları risktir. Şirket tahvilleri, şirketin iflas etmesi ve faiz ile anapara ödemesinde temerrüde düşmesi açısından devlet tahvillerine oranla daha yüksek risk taşıdıklarından, genellikle devlet tahvillerinden daha yüksek faiz geliri sağlarlar.

Özel sektör borçlanma araçlarının ihracı, Kurul düzenlemelerine tabidir. Halka arz edilerek satılabileceği gibi, halka arz edilmeksizin tahsisli olarak ya da nitelikli yatırımcılara satılmak üzere ihraç edilebilirler. İhraç değeri nominal değerinin altında olursa iskontolu satış, nominal değerinin üstünde olursa primli satış, nominal değere eşitse başa baş satış yapılmış demektir.

TMK'lar VTMK ve İTMK olarak iki farklı şekilde ihraç edilebilirler. TMK'lar halka arz edilerek satılabileceği gibi, nitelikli yatırımcılara satılmak suretiyle veya tahsisli olarak ihraç edilebilirler. Söz konusu menkul kıymetler itfa edilinceye kadar, ihraççının yönetiminin veya denetiminin kamu kurumlarına devredilmesi halinde dahi teminat amacı dışında tasarruf edilemez, rehdilemez, teminat gösterilemez, kamu alacaklarının tahsili amacı da dâhil olmak üzere haczedilemez, iflas masasına dâhil edilemez ve ihtiyati tedbir kararı verilemez.

VDMK'lar ve İDMK'lar halka arz edilerek satılabileceği gibi, nitelikli yatırımcılara satılmak suretiyle veya tahsisli olarak ihraç edilebilirler. İhraçta fon portföyüne dahil edilebilecek varlıklar mevzuatta belirlenmiştir.

DİBS'ler, Gelir Ortaklığı Senetleri gibi kamu borçlanma araçları dışında özel sektör şirketleri tarafından ihraç edilen ve halka arza aracılık yetkisine sahip aracı kurumlar vasıtasıyla halka arz yoluyla satılan Borçlanma Araçlarına ilişkin olarak ihraççı, faaliyet gösterdiği sektör, ihraç edilen borçlanma araçları hakkında detaylı bilgiler ve maruz kalınan risk faktörleri ile ihraççının risk yönetim politikasını içeren ilgili Borçlanma Aracına ilişkin düzenlenen ve kurul'ca onaylanan izahnameler KAP'ın www.kap.gov.tr adresli internet sitesinde ve ihraççıların internet sitesinde incelemeye açık bulundurulmaktadır.

2.2.2. Borçlanma Aracı İşlemlerine İlişkin Komisyon, Ücret ve Vergi Tutar ve Oranları:

a) Komisyon, Ücret Tutarları:

Borçlanma araçlarının ilk ihracında yatırımcılar tarafından ödenecek her türlü komisyon ve ücret, borçlanma aracına ilişkin izahnamede (İhraççı Bilgi Dokümanı, Sermaye Piyasası Aracı Notu ve Özet) açıklanmaktadır.

Bankamız tarafından işlem aracılığı hizmeti sunulan Borçlanma Aracı işlemlerinde yatırımcılardan işlem tutarı üzerinden alınacak komisyon ve ücret oranları müşterilerle imzalanacak Çerçeve Sözleşmelerde belirtilecektir.

Portföy aracılığı kapsamında satılan veya alınan Borçlanma Araçları için Bankamızca müşterilerden ayrıca aracılık komisyonu veya ücreti alınmamaktadır.

Yatırımcıların MKK nezdinde saklamada bulunan borçlanma araçlarına ilişkin olarak ödeyecekleri saklama komisyonlarına www.teb.com.tr ve www.tebyatirim.com.tr internet sitelerinden ulaşılabilir.

b) Vergilendirme Esasları:

Borçlanma Araçlarına ve Borçlanma Araçlarının alım satımına ilişkin vergilendirme esasları (2015 yılı için) iş bu dokümanın 2.8. maddesinde açıklanmış olup, vergilendirme hususunda meydana gelecek değişiklikler Bankamızın "www.teb.com.tr/yatirimhizmetleri/vergilendirme" sayfasında açıklanacaktır. Yatırımcıların bu değişiklikleri izleyerek yatırım kararlarını vermeleri gerekmektedir.

2.2.3. Borçlanma Araçlarının İkincil Piyasası:

Yatırımcılar hesaplarının bulunduğu yatırım kuruluşları vasıtasıyla Borçlanma Araçlarına yatırım yapabilirler veya Borçlanma Araçlarını satarak nakde dönüştürebilirler.

DİBS'ler Borsa / Borçlanma Araçları Piyasasında veya Borsa dışında yatırım kuruluşları vasıtasıyla alınıp satılabilmektedir.

Özel sektör kuruluşlarınca ihraç edilen Borçlanma Araçlarının Borsa'da veya Borsa dışında işlem görmesi Borsa düzenlemeleri çerçevesinde mümkündür.

a) Borsa Borçlanma Araçları Piyasası, Kesin Alım-Satım Pazarında İşlemler

Borçlanma Araçları Piyasasında; birinci el piyasa işlemleri (ihraç), doğrudan alım ve doğrudan satım işlemleri, geri alım vaadi ile satım ve geri satım vaadi ile alım (repo-ters repo) işlemleri yapılabilmektedir. Nitelikli yatırımcılara ihraç edilecek borçlanma araçlarının satış işlemleri NYİP'de gerçekleşir. Bu Pazarda sadece özel sektör borçlanma araçlarının ihracı yapılabilir; kamu menkul kıymetlerinin ihracı yapılmaz.

Bireysel ve kurumsal yatırımcılar emirlerini Borçlanma Araçları Piyasasına ancak bir yatırım kuruluşu vasıtasıyla iletebilirler. Borçlanma Araçları Piyasası'nda alım satım işlemleri, üye yatırım kuruluşları tarafından Borsaya iletilen emirlerin rekabet koşulları altında karşılaştırılması suretiyle gerçekleşir. Alım satım sistemi çok fiyat ve sürekli müzayede yöntemi ile çalışır. Bu yöntemle göre seans süresince bir menkul kıymette pek çok farklı fiyattan alım satım işlemi gerçekleştirilebilir.

Borçlanma Araçları Piyasası, Kesin Alım-Satım Pazarında işlem görme esasları, işlem saatleri, emir tipleri, emir büyüklükleri aşağıda verilmiştir.

i. Emir Tipleri:

Borçlanma Araçları Piyasası Kesin Alım-Satım Pazarında emir tipleri aşağıdaki şekildedir:

Limitli Emir: Limitli emirler fiyat / getiri ve nominal tutar belirtilerek, minimum emir büyüklüğünün katları şeklinde verilir. Emrin gerçekleşmeden kalan kısmı pasif olarak bekler.

Piyasa Emri: Bu tür emirlerde fiyat / getiri belirtilmez. Minimum emir büyüklüğünün katları şeklinde verilen emir, pasif emirlerle kısmen veya tamamen karşılaşır, emrin gerçekleşmeden kalan kısmı iptal edilir.

Limitli Emir ve Piyasa Emri aşağıda açıklanan özel koşulları içerecek şekilde de verilebilir.

Kalanı İptal Et Emri: Kısmen gerçekleşme koşulu ile verilen aktif emir tipidir. Emir girildiği anda bekleyen karşıt emirler ile eşleşir, gerçekleşmeyen kısmı otomatik olarak iptal edilir.

Gerçekleşmezse İptal Et Emri: Tamamı gerçekleşme koşulu ile verilen aktif emir tipidir. Emir girilir girilmez bu koşul sağlanmadığı takdirde iptal edilir. "Limitli Emir" veya "Piyasa Emri" şeklinde verilebilir.

ii. Emir Geçerlilik Süreleri:

Emirler verildikleri gün itibarıyla geçerlidir. Aynı gün valörlü tüm emirler gerçekleşmediği takdirde saat 14:00'te, ileri valörlü olanlar pazar kapanış saatinde iptal edilir.

Borçlanma Araçları Piyasası Kesin Alım-Satım Pazarına iletilen emirlerden karşılanmamış olanlar ile kısmen karşılanmış emirlerin karşılanmadan kalan kısımları değiştirilebilir. Emrin fiyatındaki / getirisindeki değişiklik, nominal tutarındaki artış ve işlem hesap sahibinin değişimi zaman önceliğinin kaybedilmesine neden olurken, temsilci referansı değişimi ve nominal tutarın azaltılması emrin önceliğinin kaybedilmesi sonucunu doğurmaz.

iii. Emir İptali

Borçlanma Araçları Piyasası Kesin Alım-Satım Pazarına iletilen emirlerden karşılanmamış olanlar ile kısmen karşılanmış emirlerin karşılanmadan kalan kısımları iptal edilebilir.

iv. Emir büyüklükleri:

Emirler, işleme konu Borçlanma Aracının nominal değerleri itibarıyla minimum emir büyüklüğü ve katları şeklinde iletilir. Borçlanma Araçları Piyasası Kesin Alım-Satım Pazarında nominal tutarı 100.000 TL'nin altında kalan emirler Küçük Emirler Pazarı'nda işlem görür. Yürürlükteki minimum ve maksimum nominal emir büyüklükleri aşağıdaki gibidir:

	Normal Emirler Pazarı		Küçük Emirler Pazarı	
	Minimum	Maksimum	Minimum	Maksimum
DİBS (TL)	100.000	10.000.000	1.000	99.000
TCMB Likidite Senedi (TL)	100.000	10.000.000	1.000	99.000
DİBS (USD / EUR) ve Diğer Sermaye Piyasası Araçları (TL / USD / EUR)	10.000	10.000.000	-----	-----

Konuyla ilgili daha detaylı bilgi için http://borsaistanbul.com/data/yonetmelikler/IMKB_Tahvil_ve_Bono_Piyasasi_Yonetmeli.pdf adresinden IMKB Tahvil ve Bono Piyasası Yönetmeliği incelenebilir.

b) Borçlanma Araçlarının Borsa Dışı İşlemleri

Yatırımcıların, Borçlanma Araçlarına ilişkin alım satım kotasyonu veren yatırım kuruluşları vasıtasıyla Borçlanma Araçlarına Borsa dışında yatırım yapması ve sahip oldukları Borçlanma Araçlarını nakde dönüştürmeleri mümkündür.

Yatırım Kuruluşları Borsa'da işlem görmeyen borçlanma araçlarına ilişkin olarak gerçekleştirdikleri işlem fiyatlarını kendi internet sitelerinde güncel bir şekilde yayınlamaktadırlar.

Borsa'da işlem gören veya görmeyen Borçlanma Araçlarına ilişkin olarak Yatırım Kuruluşları tarafından BİST dışında gerçekleştirilen işlem fiyatları MKK veya MKK tarafından belirlenecek bir veri yayın kuruluşu veya kuruluşları vasıtasıyla günlük olarak kamuya açıklanmaktadır.

Bankalar tarafından ihraç edilecek tahviller, bonolar ve diğer borçlanma araçları vadeleri boyunca satışa sunulabilir. Ayrıca, bankalar tarafından ihraç edilmiş Borçlanma Araçları ikinci el piyasada, bu Borçlanma Araçlarını ihraç etmiş banka tarafından erken itfa sonucunu doğurmayacak şekilde yeniden satılmak şartıyla geri alınabilir.

Yatırımcıların en iyi koşullarda işlem yapmak için farklı yatırım kuruluşları tarafından farklı fiyatlarla işlem yapılabilirdiğini bilerek, işlem yapmaları önerilmektedir.

2.2.4. Varsa Piyasa Yapıcı ve İhraççı:

Borçlanma araçlarının ihraççıları özel sektöre dahil şirketler ve DİBS'ler açısından Türkiye Cumhuriyeti Devleti ya da Eurobondlar için Türkiye Cumhuriyeti Devleti, yabancı devletler ya da şirketlerdir.

Borsa'da Kesin Alım Satım Pazarı'nda piyasa yapıcılık sistemi bulunmamaktadır.

Ancak bankalar kendi ihraç ettikleri borçlanma araçları için Borsa dışında sürekli alım satım fiyat kotasyonları verebilmektedirler. Yatırımcıların ilgili Borçlanma Aracının ihracı için düzenlenen izahnamede yer alan koşulları dikkate alarak işlem yapmaları tavsiye edilir. Bazı yatırım kuruluşları TCMB'den piyasa yapıcılık yetkisi almış olup TCMB bünyesinde DİBS'ler için piyasa yapıcısı konumundadırlar.

2.3.5. Risk Faktörleri

a) İhraççı Riski:

DİBS'lere ve T.C. Devleti'nce ihraç edilen Eurobond'lara yatırım yapanlar T.C. ülke riskini üstlenmiş olurlar. Yabancı ülke Eurobond'larına yapılan yatırımda yabancı ülke riski de üstlenilmiş olabilecektir.

Özel sektör borçlanma araçlarına ilişkin ödeme yükümlülükleri ihraççı ve/varsın garantör tarafından üstlenilmektedir. Dolayısıyla yatırımcılar ihraççının borçlanma araçlarına ilişkin yükümlülüklerini yerine getirme gücünü etkileyecek riskleri üstlenecektir.

İhraççının bu riskler sonucunda borçlanma araçlarının faiz ve anaparasını vadelerinde yerine getirmekte temerrüde düşmesi ve ödemeleri yapamaması durumunda borçlanma araçları yatırımcısının yatırdığı anaparayı ve faizini kaybetme riski mevcuttur. İhraççının borçlarını ödeyememesinden kaynaklanan borçlar TMSF veya YTM kapsamına girmemektedir.

İhraççının maruz kaldığı riskler ve risk yönetim politikası Borçlanma Araçlarının ihracı sırasında düzenlenerek ihraççının web sitesinde ve KAP'ta yayımlanan izahname / ihraççı bilgi dokümanında açıklanmaktadır. Yatırımcıların borçlanma araçlarına yatırım yaparken izahnamede açıklanan riskleri ve ihraççının risk yönetim politikasını dikkatle okuyup anlamaları önerilmektedir.

b) Karşı Taraf Riski:

Borsa Borçlanma Araçları Piyasasında gerçekleştirilen işlemlerin takası Takasbank tarafından sonuçlandırılır. Borsa İstanbul Borçlanma Araçları Piyasasında yapılan işlemlerin takası aynı gün (T+0), döviz ödemeli kıymetlerin takası ise en az 1 iş günü (T+1) valörlü olarak gerçekleştirilir. İleri valörle yapılan işlemler valör gününde takasa dahil edilir. Takas netleştirme ve teslim karşılığı ödeme prensipleri çerçevesinde kaydi olarak gerçekleştirilir. Ancak, takas işlemleri menkul kıymetin ihraççısına göre farklı yöntemlerle sonuçlandırılır. Özel Sektör Borçlanma Araçları ve pay senedi repo pazarının takasında MKK nezdindeki hesaplar, kamu borçlanma araçları, likidite senetleri ve kira sertifikalarının takasında ise TCMB nezdindeki hesaplar kullanılır. Üyeler yükümlülüklerini valör günü saat 16:30'a kadar yerine getirmek zorundadır. Aksi halde temerrüt hükümleri uygulanacaktır.

Borsa dışında yapılan işlemlerde yatırımcılar işlemi yaptıkları yatırım kuruluşunun, bu çerçevede Bankamızla yapılan işlemlerde Bankamızın riskini üstlenmiş olacaklardır.

Borçlanma Aracı işlemlerinde karşı taraf olan, işleme aracılık yapan ve saklama hizmeti sunan yatırım kuruluşları YTM üyesi olup, Borçlanma Araçları da Mevzuat çerçevesinde belirlenen sınırlar dahilinde YTM'nin tazmin kapsamına dahildir. Yatırımcıların işbu Risk Bildirim Dokümanının (2.7.) Bölümüne yer alan ve www.spk.gov.tr, www.teb.com.tr ve www.tebyatirim.com.tr web sayfalarından da ulaşabilecekleri YTM tazmin sistemi hakkında bilgi edinmeleri yararlı olacaktır.

c) Piyasa Riski:

Piyasa faiz oranlarındaki dalgalanmalara bağlı olarak ikincil piyasada işlem gören borçlanma araçlarının piyasa fiyatının artması ya da azalması riskidir. Borçlanma araçları ihraç edildikten sonra, bu araçların faiz oranı ihraççının finansal sonuçlarına, faaliyet gösterdiği sektördeki gelişmelere, ilgili mevzuata yönelik düzenlemelere ve ekonomik beklentilere bağlı olarak borçlanma aracının faiz oranından farklı olarak ikincil piyasada belirlenir. Faiz oranlarının genel seviyesinde meydana gelebilecek değişikliklerden dolayı borçlanma araçlarına yatırım yapanlar genel

piyasa riski ile karşılaşabilecektir. Sabit faizli olarak ihraç edilen borçlanma araçlarında kupon faizi vade sonuna kadar değişmezken piyasa faiz oranları değiştiğinde borçlanma aracının getirisi ve ikincil piyasa satış fiyatı değişkenlik gösterecektir. Bu çerçevede piyasa faiz oranları yükselirse daha önce ihraç edilmiş Borçlanma Araçlarının piyasa değeri düşer, piyasa faiz oranları düşerse daha önce ihraç edilmiş Borçlanma Araçlarının piyasa değeri yükselir. Ayrıca küresel piyasalarda yaşanan dalgalanmalar borçlanma araçlarının piyasa fiyatını etkileyecektir. Ancak borçlanma araçlarını vade sonuna kadar elinde tutan yatırımcıların elde edeceği getiri, borçlanma aracının satın alındığı tarihteki satış fiyatı üzerinden ve tüm kupon faiz tutarlarına karşılık gelen getiri olacaktır ve yatırımcılar piyasa riskini üstlenmeyecektir.

d) Spesifik Risk:

Yatırımcıların, olağan piyasa hareketleri dışında, ihraççıların yönetimlerinden ve mali bünyelerinden kaynaklanabilecek sorunlar nedeniyle kredibilitésinin düşmesi sonucu meydana gelebilecek zarar olasılığını dikkate almaları gereklidir.

e) Likidite Riski:

Borçlanma araçlarının borsalarda işlem görmemesi durumunda ikinci el piyasada likiditesini sağlamak konusunda herhangi bir yatırım kuruluşunun taahhüdü de olmadığı dikkate alındığında yatırımcıların portföylerindeki borçlanma araçlarını nakde dönüştürmelerinin her zaman mümkün olmayabileceğini, satamamaları durumunda vadesine kadar elde tutmaları gerekebileceğini ya da ederinden düşük bir fiyatla satmaları ihtimali olduğunu dikkate almaları gerekir.

Borsa Borçlanma Araçları Piyasasında yapılacak işlem miktarları ile ilgili alt limitlerin bulunduğunu, ayrıca Borçlanma Araçları Piyasasında piyasa yapıcılığı sistemi olmadığını, dolayısıyla Borsa'da işlem görmesi durumunda dahi ikinci el piyasa işlem hacminin yatırımcıların borçlanma araçlarını her an nakde dönüştürmelerine yetecek derinlikte olmayabileceğini, ayrıca göz önünde bulundurarak yatırım kararlarını vermeleri yerinde olacaktır.

f) Tasfiye Riski:

Borçlanma araçları İcra ve İflas Kanunu hükümleri bakımından adi borç senedi hükümlerine tabidirler. Borçlanma Araçları alacakları İcra ve İflas Kanunu'nun 206'ncı maddesinin dördüncü fıkrasında "Dördüncü Sıra" başlığı altındaki "İmtiyazlı Olmayan Diğer Bütün Alacaklar" arasında yer almaktadır. Dolayısıyla yatırımcıların ihraççının iflas ve tasfiyesi durumunda tasfiye bakiyesinden yararlanma konusunda bu hususu göz önünde bulundurarak yatırım kararlarını vermeleri yararlı olacaktır.

g) Vergi Riski:

Borçlanma Araçlarının gelir ve alım satım kazançları işbu Risk Bildirim Dokümanının 2.8. bölümünde açıklanan vergilendirme esaslarına tabidir. Bu esaslardaki değişimlere bağlı olarak yatırımcıların elde edeceği net getiriler değişebilir ve buna bağlı olarak borçlanma araçlarının fiyatında değişimler olabilir.

h) Mevzuat Riski:

Borçlanma Araçlarına ilişkin mevzuatta meydana gelebilecek değişiklikler borçlanma araçlarının ikinci el piyasadaki değerinin düşmesine veya vade sonunda elde edilecek faiz gelirinin azalmasına neden olabilecektir.

i) Döviz Cinsi Borçlanma Araçları ve Eurobond'lara İlişkin Özel Riskler:

Söz konusu borçlanma araçları yabancı para birimi üzerinden ihraç edildikleri için, yabancı para biriminin değerindeki artış ve azalışlardan kaynaklanan döviz kuru riskinin göz önünde bulundurulması gerekir.

j) Yapılandırılmış Borçlanma Araçlarına ve Değişken Faizli Borçlanma Araçlarına İlişkin Özel Riskler:

Yapılandırılmış borçlanma araçlarının veya değişken faizli borçlanma araçlarına yatırım yapanların elde edecekleri gelirler başlangıçta veya bu Borçlanma Araçlarına yapılan yatırım sırasında belli değildir. Yapılandırılmış borçlanma araçları yatırımcısının, borçlanma araçlarının özelliklerine göre başlangıçta beklediğine göre çok daha düşük ve hatta hiç faiz geliri elde etmeme riski bulunmaktadır.

Değişken faizli borçlanma araçlarının faizleri ise, faizin hesaplanmasına esas alınan kriterlere göre başlangıçta beklenene göre çok daha düşük olabilir. Ayrıca bu Borçlanma Araçlarının özelliklerine göre likidite riski diğer borçlanma araçlarından çok daha fazla olabilir. Yatırımcıların bu Borçlanma Araçlarına yatırım yaparken ilgili Borçlanma Aracına ilişkin sermaye piyasası aracı notunu dikkatlice okuyup, anlamaları gereklidir.

2.3. PAYLAR

Payların halka arzı halka arza aracılık yetkisine sahip aracı kurumlar ile kalkınma ve yatırım bankaları vasıtasıyla yapılabilir. Mevduat ve katılım bankaları halka arza aracılık yapamazlar. Ancak emir iletimine aracılık faaliyeti kapsamında payların halka arz, tahsisli satış veya nitelikli yatırımcılara satışı sırasında, taleplerin toplanarak lehine faaliyet gösterilen kuruluşa iletilmesi ve müşteriler tarafından ilgili payın bedeli olarak tevdi edilen nakdin tahsili ve geri ödenmesi gibi işlemleri kapsamak üzere gişe hizmeti verebilirler.

Yatırımcılar Borsa'da işlem gören paylara işlem aracılığı yetkisine sahip aracı kurumlara verecekleri alım satım emirleri ile yatırım yapabilirler. Aracı kurumlar alacakları emirleri gerçekleştirmek üzere, Borsa işlem kurallarına uygun olarak Borsa'ya iletirler. Bankaların pay işlemlerinde işlem veya portföy aracılığı yetkileri bulunmamakta olup, yatırımcılardan alacakları emirleri, emir iletimine aracılık faaliyeti kapsamında lehine faaliyet gösterdikleri aracı kurumlara iletmek suretiyle gerçekleştirebileceklerdir.

İşlem yapmaya başlamadan önce çalışmayı düşündüğünüz kuruluşun halka arza aracılık yetkisine ve Paylar için işlem aracılığı ya da emir

iletimine aracılık yetkisine sahip olup olmadığını www.spk.gov.tr veya www.tspb.org.tr web sitelerinden öğrenebilirsiniz.

Pay işlemlerinde zarar riski olabileceğinden, maddi kaynaklarınız ve risk tercihleriniz doğrultusunda bu tür işlemlerin sizin için uygun olup olmadığını ayrıntılı olarak değerlendirmeli ve işlem yapmak konusunda karar verirken işbu Risk Bildirim Dokümanında belirlenen hususlara dikkat etmelisiniz.

2.3.1. Tanıtıcı Bilgi:

İş bu Risk Bildirim Dokümanında Borsa'da işlem gören ya da Borsa'da işlem görmek üzere ilk kez halka arz edilen paylara ilişkin açıklamalara ve risklere yer verilmiştir. Paylar HAAO'lar tarafından sermayelerini temsilen ihraç edilen ve sahibine ihraççıların dağıtacakları kardan ve tasfiye bakiyesinden pay almak, ihraççının yönetimine katılmak hakkı tanıyan menkul kıymetlerdir.

Pay sahipleri temel olarak iki tür gelir elde ederler:

- Kar payı (Temettü) geliri: Borsa şirketleri karını nakden veya sermayeye ilavesi suretiyle pay olarak dağıtabilirler.
- Sermaye kazancı: Payın ikinci el piyasa değerinde meydana gelen artıştan elde edilen gelirdir.

Payların ihraççıları, faaliyet gösterdiği sektörler hakkında detaylı bilgiler ve risk faktörleri ile ihraççının risk yönetim politikasını içeren ilgili paya ilişkin düzenlenen ve Kurul'ca onaylanan izahnameler KAP'ın www.kap.gov.tr adresli internet sitesinde ve ihraççıların internet sitesinde incelemeye açık bulundurulmaktadır. İşlem yapmadan önce, yatırım yapmayı düşündüğünüz payları ve ihraççıları, işlem yapma koşullarını, karşılaşılabilecek riskleri anlamanız için ilgili paya ilişkin izahnameyi incelemeniz, mali durumunuzu ve kısıtlarınızı dikkate alarak karar vermeniz önemlidir.

2.3.2. Pay İşlemlerine İlişkin Komisyon, Ücret ve Vergi Tutar ve Oranları:

a) Komisyon, Ücret Tutarları:

Payların halka arzı aracı kurumlar aracılığıyla gerçekleştirilmekte olup, halka arzda yatırımcılar tarafından ödenecek her türlü komisyon ve ücret paylara ilişkin izahnamede (ihraççı bilgi dokümanı, sermaye piyasası aracı notu ve özet) açıklanmaktadır.

Payların ikincil piyasada alım satım işlemlerinde, payların kredili alımında, ödünç pay alımında, paylara ilişkin kar dağıtımı, bedelli, bedelsiz pay alma hakları gibi hak kullanımlarında yatırımcılardan işlem tutarı ya da pay nominal değeri üzerinden alınacak komisyon ve ücret oranları müşterilerle imzalanacak Çerçeve Sözleşmelerde belirtilecektir. İşlem yapmaya başlamadan önce yatırım kuruluşundan komisyon ve ücret tarifesi hakkında bilgi almanız gereklidir.

Portföy aracılığı kapsamında satılan veya alınan paylar için yatırım kuruluşları tarafından müşterilerden ayrıca bir işlem komisyonu veya ücreti alınmayacaktır.

b) Vergilendirme Esasları:

Paylara ve payların alım satımına ilişkin vergilendirme esasları (2015 yılı için) iş bu dokümanın (2.8.) maddesinde açıklanmış olup, vergilendirme hususunda meydana gelecek değişiklikler Bankamızın www.teb.com.tr/yatirimhizmetleri/vergilendirme sayfasında ve TEB Yatırım'ın www.tebyatirim.com.tr/yatirimhizmetleri/vergilendirme sayfasında açıklanacaktır. Yatırımcıların bu değişiklikleri izleyerek yatırım kararlarını vermeleri gerekmektedir.

2.3.3. Payların İkincil Piyasası:

Borsa Pay Piyasası yerli ve yabancı yatırımcılar için likit, şeffaf ve güvenli yatırım ortamı sağlamaktadır. Paylar Pay Piyasası'nda farklı pazarlarda, farklı işlem koşulları ile işlem görmektedir.

Bazı HAAO'larda, başta yönetime katılma hakkı olmak üzere oy hakkı, kar payı ve/veya tasfiye bakiyesinden imtiyazlı olarak yararlanma hakkı olan, diğer paylara göre farklı haklara sahip imtiyazlı paylar bulunmaktadır. İhraççının payları Borsa'da işlem görmekle birlikte söz konusu imtiyazlı paylar Borsa'da işlem görmeyebilir veya HAAO'nun diğer paylarından farklı sıralarda, farklı fiyatlar ile işlem görebilir. Dolayısıyla yatırımcıların ilgili ihraççının payları arasında imtiyazlı pay olup olmadığını, imtiyazlı payların Borsa'da işlem görüp görmediğini dikkate almaları gereklidir.

a) BİST'te Pazarlar:

Pay Piyasası'nda işlemler aşağıdaki pazarlarda gerçekleştirilmektedir:

i. Ulusal Pazar: Borsa İstanbul kotasyon şartlarını tümüyle karşılayan şirketler Ulusal Pazar'da işlem görmektedir.

ii. Kurumsal Ürünler Pazarı: Menkul kıymet yatırım ortaklıkları, gayrimenkul yatırım ortaklıkları ve girişim sermayesi yatırım ortaklıkları payları ile borsa yatırım fonları katılma belgeleri, aracı kuruluş varantları ve sertifikalar kot içi pazar niteliğindeki Kurumsal Ürünler Pazarı'nda işlem görmektedir.

iii. İkinci Ulusal Pazar: Küçük ve orta ölçekli şirketler, Ulusal Pazar'dan geçici veya sürekli olarak çıkartılan şirketler ile Ulusal Pazar için geçerli kotasyon ve işlem görme koşullarını sağlayamayan şirketler İkinci Ulusal Pazar'da işlem görmektedir.

iv. Gözaltı Pazarı: Gözaltı Pazarı, belirli koşulların ortaya çıkması sonucunda, şirketlerin izleme ve inceleme kapsamına alınması durumlarında sürekli gözetim, denetim ve izleme ortamında, yatırımcıların devamlı ve zamanında bilgilendirilmesini sağlayacak önlemlerle birlikte payların Borsa İstanbul bünyesinde işlem görebileceği pazardır.

v. SİP: Payları Borsa'da işlem görmeyen SPK kaydındaki bazı HAAO'ların paylarının "tek fiyat yöntemi" ile gün içinde 4 kez emir toplanarak fiyat belirlenmek suretiyle işlem görebildiği pazardır.

Bu pazarlar dışında pay ihraç eden şirketlerle tasarruf sahiplerinin (fon arzedener) doğrudan karşılaştıkları Birincil Piyasa, önceden alıcıları belirli olan veya olmayan, belirli bir miktarın üzerindeki pay işlemlerinin gerçekleştirildiği Toptan Satışlar Pazarı bulunmaktadır.

b) Pay Grupları:

Kurul tarafından; belirli özellikleri dikkate alınarak Paylar dört ayrı gruba ayrılmış ve işlem görme esasları farklılaştırılmıştır. Bu kapsamda; A, B, C ve D gruplarında yer alan Paylara ilişkin sınıflandırma ve kurallar aşağıdaki tabloda özetlenmiştir.

GRUP (9)	Piyasa Platform Pazar	FDP'nin Piyasa Değeri (TL)	Piyasa Yapıcı (PY) veya Likidite Sağlayıcı (LS)	İşlem Yöntemi	Kredili İşlem veya Açığa Satış	Açık Takas Pozisyonu Özkaynak Oranı	Özkaynak Hesabına Konu Olabilecek Oran	Brüt Takas Uygulaması
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
A	Pay Piyasası	30 mio TL ve üstü	-	Sürekli Müzayede	Var	Genel Hükümler	Genel Hükümler	Yok
B	Pay Piyasası	10-30 mio TL	-	Sürekli Müzayede	Var	%100	%50	Yok
C	Pay Piyasası	10 mio TL'nin altı	Var	Sürekli Müzayede	Yok	%100	%0	Yok
			Yok	Tek Fiyat				
D	GİP	-	Var	Sürekli Müzayede	Yok	%100	%50	Yok
			Yok	Tek Fiyat				
	SİP	-	-	Tek Fiyat	Yok	%100	%0	Var
	NYİP							
Gözaltı Pazarı	-	-	-	Tek Fiyat	Yok	%100	%0	Yok

(1) Piyasa, Platform veya Pazar ayrımı, buralarda işlem görecekt payların tabi olacağı ilave kurallar bakımından ön şart niteliğindedir.

(2) FDP'nin Piyasa Değeri, ilgili payların tabi olacağı ilave kurallar bakımından ikincil şart niteliğindedir, tutar belirtilmediyse bu şart aranmaz.

(3) Piyasa Yapıcı veya Likidite Sağlayıcı olup olmadığı, payların tabi olacağı ilave kurallar bakımından üçüncül şart niteliğindedir.

(4) İlgili payların hangi işlem yöntemine tabi olacağını göstermektedir.

(5) İlgili paylarda Kredili Alım İşlemi veya Açığa Satış yapıp yapılamayacağını göstermektedir.

(6) Belirli bir anda oluşabilecek açık takas pozisyonunu veya takas gerçekleşene kadar ilgili pay için asgari olarak hangi oranda özkaynak bulundurulması gerektiğini gösterir, oran belirtilmediyse mevcut düzenlemeler kapsamındaki uygulama geçerlidir.

(7) İlgili payın, sermaye piyasası araçlarının kredili alım, açığa satış, ödünç alma veya ödünç verme işlemlerine dair özkaynak hesabında hangi orana kadar özkaynak kabul edilebileceğini gösterir, oran belirtilmediyse mevcut düzenlemeler kapsamındaki uygulama geçerlidir.

(8) İlgili paylarda Brüt Takas uygulaması olup olmadığını göstermektedir.

(9) Yukarıdaki kurallara ek olarak, Borsa tarafından belirlenen değerlendirme dönemi içerisinde ve hesaplama yöntemi ile Borsa fiyatı pay başına net aktif değerinin 1,5 katı ve üzeri olan menkul kıymet yatırım ortaklıkları B Grubu'na, Borsa fiyatı pay başına net aktif değerinin 2 katı ve üzeri olan menkul kıymet yatırım ortaklıkları C grubuna dahil edilecektir.

Yatırımcılar almak istedikleri paylarını;

Hangi pay grubunda yer aldığını,

Hangi pazarda işlem gördüğünü,

İlgili pazardaki işlem görme yöntemini,

Payların piyasa yapıcısının veya likidite sağlayıcısının olup olmadığını,

Kredili alım, açığa satış veya ödünç işlemine konu olabilip olamayacaklarını,

Payların alımında belirli bir anda oluşabilecek açık takas pozisyonunun %100'ü oranında özkaynak bulundurma zorunluluğu olup olmadığını,

Kredili alım, açığa satış, ödünç alma veya ödünç verme işlemlerinde payların özkaynak olarak kabul edilme oranlarını,

Brüt takas uygulamasına tabi olup olmadığını, göz önünde bulundurarak işlem yapmaları gerekmektedir.

c) Emir Tipleri

İşlem birimi halinde verilmiş, kusuratsız, tam olarak 1 lot (1 adet ya da 1 TL nominal) ve katlarından oluşan normal emirler aşağıdaki gruplara ayrılır.

Limit Fiyatlı Emirler	Fiyat ve miktarın girildiği emirlerdir. Girildiği anda kısmen veya tamamen işlem olmazsa, gerçekleşmeyen kısım fiyat ve zaman öncelik sıralamasına uygun olarak payın bekleyen (pasif) emirleri arasına yazılır.
Kalanı İptal Et Emirleri (KİE)	Fiyat ve miktarın girildiği, ancak sisteme gönderildiği anda hiç işlem görmezse tamamının, kısmen işlem gördüğü durumda görmeyen kısmın emir dosyasına pasif olarak yazılmayarak, sistem tarafından otomatik olarak iptal edildiği bir emir türüdür.
Özel Limit Fiyatlı Emirler (OLFE)	Emir miktarının "sıfır-0" olarak girildiği, sadece fiyat verilerek sisteme aktarılan emirlerdir. Eğer girildiği anda işlem yapılabilecek emir yoksa pasife yazılmayarak anında sistem tarafından otomatik olarak iptal edilir.
Özel Limit Değerli Emirler (OLDE)	Özel limit fiyatlı emirlerin belirli bir tutar sınırı konmuş şeklidir. Miktar "Sıfır-0" olarak girilir. "Fiyat" girilir. Emre maksimum işlem değeri "TL" olarak yazılır. Bu tür emirler için "Maksimum Değer" kısıtı (limit), emir miktarıdır. Sistem, belirtilen tutardan fazla olmamak şartıyla, girilen limit fiyat seviyesini de dikkate alıp, en iyi fiyatlı emirlerden itibaren işlem gerçekleşmesine olanak sağlayacaktır. Eğer belirtilen fiyat seviyesine ulaşmadan girilen tutar karşılandıysa, daha fazla işlem olmasına sistem izin vermeyecektir.
Açılış Fiyatlı Emirler (AFE)	Açılış seansı süresince yalnızca miktar belirtilerek fiyatsız girilen emirlerdir. Açılış fiyatından işlem görürler. Öncelik açısından açılış fiyatına eşit ve daha iyi limit fiyatlı emirlerden sonra gelir; kendi aralarında ise zaman önceliğine göre sıralanırlar.
Kapanış Fiyatlı Emirler (KAPE)	Kapanış seansı süresince yalnızca miktar belirtilerek fiyatsız girilen emirlerdir. Kapanış fiyatından işlem görürler. Öncelik açısından kapanış fiyatına eşit ve daha iyi limit fiyatlı emirlerden sonra gelir; kendi aralarında ise zaman önceliğine göre sıralanırlar.

Normal emirler dışında; Borsa tarafından, menkul kıymet bazında belirlenen pay sayısını aşan ve başka bir özel emir ile eşlendiğinde Borsa yetkilisinin onayıyla gerçekleştirilen, bölünmez bir bütün olarak işlem gören, kısmi olarak eşleştirilemeyen Özel Emir şeklinde Borsa'ya emir iletilmesi mümkündür. Özel emir miktarı, ödenmiş sermayenin en fazla %10'una kadar olabilir.

d) Emir Geçerlilik Süreleri:

Günlük Emir	Verildiği seans sonuna kadar sistemde işlem görmek üzere bekleyebilen emir türüdür. Seans sonuna kadar işlem görmezse, iptal edilecektir. Aksi belirtilmedikçe, bütün emirleri günlük emir olarak kabul edilmektedir.
Anlık Emir	Emrin sisteme girildiği anda mümkün olan miktarının karşılanması ve kalan kısmının da pasife yazılmadan iptal edilmesi anlamına gelmektedir.
Tarihli Emir	Emrin, karşılanmak üzere belirli bir tarihe kadar sistemde durmasını sağlar. Mevcut uygulamada emrin maksimum geçerlilik süresi emrin girildiği iş günü ile sınırlıdır.

e) Pay İşlemlerinin Takas Esasları:

Borsa'da gerçekleştirilen pay işlemlerinin takası Takasbank tarafından aşağıdaki esaslara göre gerçekleştirilir:

- Takas günü T+2 şeklinde, işlemi izleyen ikinci iş günüdür.
- Çoklu netleştirme sistemi uygulanır.
- Ödemeler aynı gün hesaplarda biriken fonlarla yapılır.
- Ödeme karşılığı teslim esası uygulanır.

Bu çerçevede Takasbank tarafından aracı kurumların, iki seans süresince gerçekleştirilen işlemlerinde, pay ve toplam TL olarak netleştirme yapılmaktadır. Bu çerçevede, aynı tarihli iki seans süresince, bir payda hem satış hem de alış işlemi yapan aracı kurum, satış toplamı alış toplamına mahsup edilerek çıkan net bakiyeye göre söz konusu pay üzerinden takasa borçlandırılmakta veya alacaklandırılmaktadır. Diğer yandan, tüm paylardaki alış veya satışlarının bedelleri ise genel olarak netleştirilmekte ve aracı kuruluşun alış tutarları fazla ise aracı kuruluş takasa nakit borçlu, satış tutarları fazla ise takastan nakit alacaklı olmaktadır. Netleştirme uygulaması sayesinde bir payda gün içerisinde alım satım gerçekleştiren bir yatırımcı sadece gerçekleştirdiği alım veya satım sonucundaki net fark miktarı kadar teslim yükümlülüğüne tabi olmaktadır.

Takasbank tarafından netleştirme uygulaması kaldırılan paylarda brüt takas uygulaması yapılmakta, aracı kurum ve yatırımcı bazındaki takas

alacakları Takasbank tarafından takas süresinden sonra dağıtılmaktadır. Brüt takas uygulaması kapsamına alınan paylarda alım yapmak isteyen yatırımcıların takas tarihinde hesaplarında alımlarını karşılayacak tutarda nakit, satım yapmak isteyen yatırımcıların takas tarihinde hesaplarında satımlarını karşılayacak miktarda menkul kıymet bulundurması gerekmektedir.

2.3.4. Varsa Piyasa Yapıcı ve İhraççı:

İş bu Risk Bildirim Dokümanında yer verilen payların ihraççıları HAAO'lardır.

Borsa'da sürekli müzayede sistemi ile alınıp satılan payların piyasa yapıcısı bulunmamaktadır. Ancak tek fiyat yöntemiyle işlem görebilen C ve D grubu payların piyasa yapıcısı hakkında bilgilere www.borsaistanbul.com.tr sayfasından ulaşılabilir.

2.3.5. Risk Faktörleri

Pay yatırımlarında; ihraççısının içinde bulunduğu sektöre, ihraççıya ve paylara ilişkin riskler dikkate alınmalıdır.

a) İhraççı Riski:

Payın ihraççısının içinde bulunduğu sektörde ve ihraççının faaliyetleri ve faaliyet sonuçlarında, yönetimlerinde yaşanacak olumsuz değişiklikler, sorunlar ihraççının kredi değerliliğini ve payın fiyatını etkileyecek başta gelen risk unsurlarındandır. Dolayısıyla belli bir ihraççının paylarına yatırım yapmadan önce söz konusu riskler hakkında ihraççının KAP'ta açıklanan izahnamesinde ve ihraççının internet sitesinde yer alan faaliyet raporlarından bilgi alınması tavsiye edilmektedir.

b) Kar Payı Gelirine İlişkin Riskler:

HAAO'lar yıllık dönemlerde kar elde edebilecekleri gibi dönemi zarar ile de sonuçlandırabilirler. Kar elde etseler dahi HAAO'ların karları temettü ödemek için yeterli olmayabilir. Kar dağıtımı yapılırken, tabi olunan mevzuat hükümlerine uygun davranılır. Mevzuata göre payları Borsa'da işlem gören HAAO'ların kar payı dağıtma zorunlulukları bulunmadığı için dönem sonunda net dağıtılabilir dönem karları olmasına rağmen, genel kurul kararıyla kar payı dağıtmama kararı alabilirler.

Dolayısıyla pay sahiplerinin temettü alabilmeleri için;

- İhraççının dönem karı elde etmesi,
- Dönem karının dağıtılabilir olması,
- Genel kurul kararıyla kar dağıtımına karar verilmesi gerektiği dikkate alınmalıdır.

c) Piyasa Riski:

Küresel veya Türkiye ekonomisindeki, tüm sermaye piyasalarındaki veya sadece Pay Piyasasındaki koşulların kötüleşmesi ya da yatırımcıların başka piyasalara, yatırım araçlarına yönelmesi nedeniyle payların fiyatlarında düşme olasılığı payların piyasa riskini oluşturur. Yatırımcılar piyasa riskinin farkında olarak yatırım yapmalıdırlar.

d) Karşı Taraf Riski:

Pay Piyasası ve Gelişen İşletmeler Piyasası'nda gerçekleşen işlemlerin takası, Takasbank bünyesinde, işlem gününü izleyen ikinci iş günü (T+2), alış ile satışlar netleştirilerek, Teslim Karşılığı Ödeme (DVP) ilkesi çerçevesinde kaydi olarak saat 16:30'a kadar gerçekleştirilmektedir.

Brüt takas uygulaması yapılan paylar haricinde, Borsa'ya pay emirleri iletilirken, alınacak payların bedelleri veya satılacak paylar Takasbank'da veya MKK'da peşin olarak tevdi edilmemektedir.

Dolayısıyla gerçekleşen işlemlerde işlemin taraflarından birisinin takas yükümlülüğünü yerine getirmek üzere gerekli nakit veya Pay teslim yükümlülüğünü takas süresi içerisinde yerine getirmemesi riski vardır. Yatırımcıların pay alım satım işlemlerinde Takasbank'ın Pay Piyasası'nda merkezi karşı taraf rolünü üstlenmediğini ve işlem yapılan karşı tarafın takas yükümlülüklerini yerine getiremeyebileceğini bilerek işlem yapmaları tavsiye edilmektedir. Karşı tarafın takas yükümlülüğünü yerine getirmemesi durumunda Takasbank tarafından temerrüt hükümleri uygulanacak ve en geç T+2 gününü izleyen ilk iş günü Takasbank tarafından temerrüdün tasfiye edilmesi sağlanmaktadır.

Pay işlemlerinde karşı taraf olan, işleme aracılık yapan ve Paylara ilişkin saklama hizmeti sunan yatırım kuruluşları YTM üyesi olup, paylar da Mevzuat çerçevesinde belirlenen sınırlar dahilinde YTM'nin tazmin kapsamına dahildir. Yatırımcıların işbu Risk Bildirim Dokümanının 2.7 Bölümümüzde yer alan ve <http://www.spk.gov.tr/indexcont.aspx?action=showpage&menuid=3&pid=2&submenuheader=-1>, www.teb.com.tr ve www.tebyatirim.com.tr web sayfalarından da ulaşabilecekleri YTM tazmin sistemi hakkında bilgi edinmeleri yararlı olacaktır.

e) Likidite Riski: Yatırımcıların Pay Piyasasında piyasa yapıcılığı sistemi olmadığı durumlarda ikinci, el piyasa işlem hacminin yetecek derinlikte olmaması durumunda paylarını nakde dönüştürmelerinin her zaman mümkün olmayabileceğini ya da ederinden düşük bir fiyatla satmaları ihtimali olduğunu dikkate almaları gerekir.

Yatırım yapılan Payların A, B, C veya D Grubunda yer alması, BİST 30, BİST 100 Endeksine dahil olup olmamasının payların likiditesini önemli ölçüde etkileyeceği göz önünde bulundurulmalıdır.

f) Tasfiye Riski: Paylar sahiplerine, ihraççısının iflası / tasfiyesi durumunda İcra ve İflas Kanunu'nun 206'ncı maddesine göre ortaklığın imtiyazlı ve imtiyazlı olmayan tüm borçları ödendikten sonra kalan bakiye olursa bu bakiyeden iflasın sonuçlanmasının ardından yararlanma hakkı verirler. Dolayısıyla yatırımcıların ihraççının iflas ve tasfiyesi durumunda tasfiye bakiyesinden yararlanma konusunda bu hususu göz önünde

bulundurarak yatırım kararlarını vermeleri yararlı olacaktır.

g) Vergi Riski: Payların temettü ve alım satım kazançları işbu Risk Bildirim Dokümanının 2.8. bölümünde açıklanan vergilendirme esaslarına tabidir. Bu esaslardaki değişimlere bağlı olarak yatırımcıların elde edeceği net getiriler değişebilir ve buna bağlı olarak Payların fiyatında değişimler olabilir.

h) Mevzuat Riski: Paylara ve ihraççılarına ilişkin mevzuatta meydana gelebilecek değişiklikler payların ikinci el piyasadaki değerinin düşmesine veya temettü gelirinin azalmasına neden olabilecektir.

i) Diğer Riskler: İhraççının tabi olduğu özel mevzuattan kaynaklanabilecek ve paya ilişkin izahnamede açıklanan risklerin dikkate alınarak yatırım yapılması gerekir.

2.4. VARANTLAR VE YATIRIM KURULUŞU SERTİFİKALARI

Varantların ve yatırım kuruluşu sertifikalarının ihraç sırasında vadeyi geçmemek üzere ihraççı tarafından serbestçe belirlenecek satış süresi içinde halka arza aracılık yetkisine sahip aracı kurumlar vasıtasıyla satışı zorunludur. Ortaklık varantları, ilgili sermaye piyasası aracının satış süresi boyunca halka arza aracılık eden yatırım kuruluşu tarafından satılabilir.

Varantların ve yatırım kuruluşu sertifikalarının alım satımına aracılık, işlem aracılığı faaliyet iznine sahip aracı kurumlar tarafından yürütülür. Bankalar bu işlemlere ilişkin emirleri doğrudan gerçekleştiremezler. Ancak emirleri lehine faaliyet gösterdikleri aracı kuruma iletebilirler. İşlem yapmaya başlamadan önce çalışmayı düşündüğünüz kuruluşun işlem aracılığı faaliyet iznine sahip olup olmadığını www.spk.gov.tr veya www.tspb.org.tr web sitelerinden öğrenebilirsiniz.

Varant ve Yatırım Kuruluşu Sertifikası işlemlerinde zarar riski olabileceğinden, maddi kaynaklarınız ve risk tercihleriniz doğrultusunda bu tür işlemlerin sizin için uygun olup olmadığını ayrıntılı olarak değerlendirmeli ve işlem yapmak konusunda karar verirken işbu Risk Bildirim Dokümanında belirlenen hususlara dikkat etmelisiniz.

2.4.1. Tanıtıcı Bilgi:

Yatırım Kuruluşu Varantı; elinde bulduran kişiye dayanak varlığı ya da göstergesi önceden belirlenen bir fiyattan belirli bir tarihte veya belirli bir tarihe kadar alma veya satma hakkı veren ve bu hakkın kaydı teslimat ya da nakdi uzlaşa ile kullanıldığı menkul kıymet niteliğindeki sermaye piyasası aracıdır.

Ortaklık Varantı; sahibine, vade tarihine kadar ya da vade tarihinde bir HAAO Paylarına ilişkin olarak Mevzuatta öngörülen uzlaşa yöntemlerinden birini talep etme hakkı veren ve ihraççılarca ilgili sermaye piyasası aracının halka arzı sırasında ihraç edilen sermaye piyasası aracıdır.

Yatırım kuruluşu varantları ve ortaklık varantları birlikte **Varant** olarak adlandırılırlar.

Yatırım Kuruluşu Sertifikası; turbo yatırım kuruluşu sertifikaları ve iskontolu yatırım kuruluşu sertifikaları ile Kurul tarafından ihracı uygun görülen diğer yatırım kuruluşu sertifikası türlerini gösterir.

Turbo Yatırım Kuruluşu Sertifikası; dayanak varlığın fiyatına ya da dayanak göstergenin değerine bağlı olan ve sahibine vade tarihine kadar veya vade tarihinde dayanak varlığın ya da göstergenin nihai değeri ile daha önceden kamuya açıklanmış kullanım fiyatı arasındaki fark üzerinden hesaplanan tutarda bir geri ödeme hakkı sağlayan sermaye piyasası aracıdır.

İskontolu Yatırım Kuruluşu Sertifikası; sahibine, vade tarihine kadar ya da vade tarihinde belirli bir dayanak varlığa ya da göstergesi piyasa değeri üzerinden belirli bir iskonto ile yatırım yapma imkanı sağlayan ve bu iskonto karşılığında yatırımcının dayanak varlığın ya da göstergenin yukarı yöndeki performansının önceden tanımlanmış azami bir fiyatı ya da değeri aşan kısmından feragat ettiği sermaye piyasası aracıdır.

Varant ve yatırım kuruluşu sertifikasının **dayanak varlığını**, BİST - 30 endeksinde yer alan pay ve/veya BİST - 30 endeksi kapsamında yer alan birden fazla paydan oluşan sepet oluşturur.

Dayanak Göstergesi ise; Borsa tarafından oluşturulan pay endeksleridir. Kurul tarafından uygun görülmesi halinde, yukarıda belirtilen dayanak varlık ve göstergeler dışında kalan konvertibl döviz, kıymetli maden, emtia, geçerliliği uluslararası alanda genel kabul görmüş endeksler gibi diğer varlık ve göstergeler de varant / sertifikaya dayanak teşkil edebilir.

Dayanak varlık ya da göstergesi, BİST - 30 endeksinde yer alan pay veya BİST - 30 endeksi kapsamında yer alan birden fazla paydan oluşan sepet dışındaki varlık ya da göstergeler olan yatırım kuruluşu varantlarında ve sertifikalarında, nakdi uzlaşa esaslarının uygulanması zorunludur.

İhraç edilecek varantların ve yatırım kuruluşu sertifikalarının **vadesi** iki aydan az, beş yıldan fazla olamaz.

Sermaye piyasasında gerçekleştireceğiniz varant ve yatırım kuruluşları sertifikaları alım satım işlemleri sonucunda kar edebileceğiniz gibi zarar riskiniz de bulunmaktadır. Varantların ve yatırım kuruluşu sertifikalarının ihraççıları, özellikleri hakkında detaylı bilgiler ve risk faktörleri ile ihraççının risk yönetim politikasını içeren ilgili varant ve yatırım kuruluşu sertifikalarına ilişkin düzenlenen ve Kurul'ca onaylanan izahnameler KAP'in www.kap.gov.tr adresli internet sitesinde, ihraççıların ve halka arza aracılık yapan yatırım kuruluşlarının internet sitelerinde incelemeye açık bulundurulmaktadır. İşlem yapmadan önce, yatırım yapmayı düşündüğünüz varant ve yatırım kuruluşu sertifikalarını, ihraççıları, işlem yapma koşullarını, piyasada karşılaşacağınız riskleri anlamanız için ilgili varant ve sertifikalara ilişkin izahnameyi incelemeniz, mali durumunuzu ve kısıtlarınızı dikkate alarak karar vermeniz önemlidir.

2.4.2. Varant ve Yatırım Kuruluşu Sertifikası İşlemlerine İlişkin Komisyon, Ücret ve Vergi Tutar ve Oranları:

a) Komisyon, Ücret Tutarları:

Varant ve yatırım kuruluşu sertifikalarının halka arzı aracı kurumlar aracılığıyla gerçekleştirilmekte olup, halka arzda yatırımcılar tarafından ödenecek her türlü komisyon ve ücret paylara ilişkin izahnamede açıklanmaktadır.

Varant ve yatırım kuruluşu sertifikalarının ikincil piyasada alım satım işlemlerinde yatırımcılardan alınacak komisyon ve ücret oranları müşterilerle imzalanacak Çerçeve Sözleşmelerde belirtilecektir. İşlem yapmaya başlamadan önce yatırım kuruluşundan komisyon ve ücret tarifesi hakkında bilgi almanız gereklidir.

b) Vergilendirme Esasları:

Varant ve yatırım kuruluşu sertifikalarının alım satımına ilişkin vergilendirme esasları (2015 yılı için) iş bu dokümanın 2.8 maddesinde açıklanmış olup, vergilendirme hususunda meydana gelecek değişiklikler Bankamızın www.teb.com.tr/yatirimhizmetleri/vergilendirme sayfasında ve TEB Yatırım'ın www.tebyatirim.com.tr/yatirimhizmetleri/vergilendirme sayfasında açıklanacaktır. Yatırımcıların bu değişiklikleri izleyerek yatırım kararlarını vermeleri gerekmektedir.

2.4.3. İkinci El Piyasa İşlemleri

Varantların ve yatırım kuruluşu sertifikalarının yetkili kuruluşlar vasıtasıyla satışı ve bunların borsada işlem görmeleri zorunludur. Nitelikli yatırımcılara satılan yatırım kuruluşu varantları ve sertifikaları da dahil olmak üzere, varant ve yatırım kuruluşu sertifikalarının alım satımı, Kurulun onayı üzerine Borsa mevzuatı çerçevesinde belirlenecek işlem esasları kapsamında Borsa'nın uygun göreceği ilgili pazarda, piyasa yapıcılık esasına göre yapılır.

a) Varantların Alım Satım Esasları

i. İşlem Yöntemi

Varantlar Borsa'da Kurumsal Ürünler Pazarı altında yer alan Varant Pazarı'nda, "piyasa yapıcılı çok fiyat - sürekli müzayede sistemi" ile işlem görür. Bu yöntemde her bir varantta görevli olan bir piyasa yapıcı üye alış-satış kotasyonu verir ve üyeler (piyasa yapıcı üye de dahil olmak üzere) söz konusu varant için alış-satış emirlerini iletirler. Varantların piyasa yapıcı üyesi olmaksızın işlem görmesi mümkün değildir (alternatif işlem yöntemi yoktur).

ii. Başlıca İşlem Kuralları

- Verilen alış-satış emirleri fiyat ve zaman önceliği kurallarına göre sisteme kabul edilir ve kotasyon aralığı dahilindeki fiyatlardan (kotasyon fiyatları dahil) karşı taraftaki uygun fiyatlı alış-satış emirleriyle ve / veya kotasyon emirleri ile eşleşerek işleme dönüşür.
- Varantlara piyasa yapıcı üye tarafından kotasyon girilir. Piyasa yapıcı üye kotasyon girmeden varantlara emir girişi yapılamaz.
- Pazarda baz fiyat uygulanmaz. Dolayısıyla fiyat oluşumunda alt ve üst limit belirlenmemektedir (serbest marj uygulanır).
- Pazarda, bütün işlemler piyasa yapıcının verdiği alım ve satım kotasyonları aralığı içinde (kotasyon fiyatları da dahil) gerçekleşir (piyasa yapıcının verdiği kotasyonlar işlemlerin gerçekleşebileceği fiyat aralıkları olmaktadır). Kotasyon aralığı dışındaki fiyatlardan verilen emirler de sisteme kabul edilir, ancak kotasyon aralığı içinde kaldığı sürece işlem görebilirler.
- Varantlara açılış seansında emir veya kotasyon girilemez.
- Varantlarda seans içinde emir iptali serbesttir.

iii. Seans Saatleri

Varant işlemleri Pay Piyasası sürekli müzayede seans saatleri olan 09:35 - 12:30 (birinci seans) ve 14:15 - 17:30 (ikinci seans) arasında yapılır.

b) Yatırım Kuruluşu Sertifikalarının Alım-Satım Esasları

Varantlarda olduğu gibi sertifikalar da piyasa yapıcılı sürekli müzayede yöntemi ile işlem görür. Sertifikalara ilişkin piyasa yapıcılık işleyiş esasları aksi belirtilmedikçe varantlardaki gibidir.

i. İşlem Yöntemi

Sertifikalar Borsa'da Kurumsal Ürünler Pazarı altında yer alan Sertifika Pazarı'nda, "piyasa yapıcılı sürekli müzayede yöntemi" ile işlem görür. Bu yöntemde her bir sertifikada görevli olan bir piyasa yapıcı üye alış-satış kotasyonu verir ve üyeler (piyasa yapıcı üye de dahil olmak üzere) söz konusu sertifika için alış-satış emirlerini iletirler. Sertifikaların piyasa yapıcı üyesi olmaksızın işlem görmesi mümkün değildir (alternatif işlem yöntemi yoktur).

ii. Başlıca İşlem Kuralları

- Verilen alış-satış emirleri fiyat ve zaman önceliği kurallarına göre sisteme kabul edilir ve kotasyon aralığı dahilindeki fiyatlardan (kotasyon fiyatları dahil) karşı taraftaki uygun fiyatlı alış-satış emirleriyle ve / veya kotasyon emirleri ile eşleşerek işleme dönüşür.
- Sertifikalara piyasa yapıcı üye tarafından kotasyon girilir. Piyasa yapıcı üye kotasyon girmeden sertifikalara emir girişi yapılamaz.
- Pazarda baz fiyat uygulanmaz. Dolayısıyla fiyat oluşumunda alt ve üst limit belirlenmemektedir (serbest marj uygulanır).

- Pazarda, bütün işlemler piyasa yapıcının verdiği alım ve satım kotasyonları aralığı içinde (kotasyon fiyatları da dahil) gerçekleşir (piyasa yapıcının verdiği kotasyonlar işlemlerin gerçekleşebileceği fiyat aralıkları olmaktadır). Kotasyon aralığı dışındaki fiyatlardan verilen emirler de sisteme kabul edilir ancak bu emirler kotasyon aralığı içinde kaldığı sürece işlem görebilirler.
- Sertifikalara açılış ve kapanış seanslarında emir veya kotasyon girilemez.
- Sertifikalarda seans içinde emir iptali serbesttir.

iii. Seans Saatleri

Sertifika işlemleri Pay Piyasası sürekli müzayede seans saatleri olan 09:35 - 12:30 (birinci seans) ve 14:15 - 17:30 (ikinci seans) arasında yapılır.

2.4.4. Varant ve Yatırım Kuruluşu Sertifikalarında Piyasa Yapıcılık

Varantlar ve yatırım kuruluşu sertifikaları Borsa'nın Kurumsal Ürünler Pazarı'nda piyasa yapıcılık esasına dayalı olarak işlem görürler ve her birinin ihraççı tarafından belirlenerek Kurul'dan onay alınan bir piyasa yapıcı bulunmaktadır.

Piyasa yapıcılığı kapsamında, piyasa yapıcısı aracı kurum sorumlu olduğu varant ve sertifikalarda piyasanın dürüst, düzenli ve etkin çalışmasını sağlamak, likit ve sürekli bir piyasanın oluşmasına katkıda bulunmak amacıyla, ilgili piyasa düzenlemeleri çerçevesinde sürekli alım-satım kotasyonu vermek zorundadır.

Piyasa yapıcı aracı kurum; varantların ve yatırım kuruluşu sertifikalarının alım satımı kapsamında yaptığı işlemler ve bu işlemlerle ilgili olarak müşteriyle kurulan ilişkilerden sorumludur.

Kotasyon; piyasa yapıcının likiditeyi sağlamak için Borsa İstanbul Pay Piyasası Alım Satım Sistemine (Sistem) girdiği, almaya ve satmaya razı olduğu fiyat ile bu fiyat seviyesinden ne kadar alacağını / satacağını gösteren miktar bilgisini içeren çift yönlü emir çeşididir.

Ancak; dayanak varlığın sırasının kapalı olması, piyasa yapıcının kotasyon girişi için kullandığı bağlantılarda sorun olması, dayanak varlığın fiyatının oluşmaması, olağanüstü durumların ortaya çıkması gibi ilgili varant veya sertifikanın izahnamesinde açıklanan nedenlerle piyasa yapıcının kotasyon vermek zorunluluğu olmayabileceği dikkate alınmalıdır.

2.4.5. Risk Faktörleri

a) Varant ve Yatırım kuruluşu sertifikaları ihraççıya sorumluluk yükleyen menkul kıymetlerdir. Mevzuata göre varantları ve sertifikaları Derecelendirme Kuruluşlarından yatırım yapılabilir seviyenin en yüksek ilk üç kademesine denk gelen uzun vadeli derecelendirme notu alan Türkiye'de veyahut yurt dışında yerleşik bankalar ve aracı kurumlar ile bu banka ya da aracı kurumun dahil olduğu ve Türk Ticaret Kanunu'nda tanımlanan şirketler topluluğu bünyesinde faaliyet gösteren ancak banka ya da aracı kurum sıfatını taşımayan başka bir kuruluş tarafından; ortaklık varantları ise payları borsada işlem gören ya da işlem görmek üzere borsaya başvuruda bulunan ortaklıklar tarafından ihraç edilebilirler. uzun vadeli derecelendirme notu bulunmayan Türkiye'de yerleşik banka ya da aracı kurumlar, bu şartı sağlayan banka ya da aracı kurumlar tarafından ihraçtan doğan yükümlülüklerin garanti edilmesi koşuluyla yatırım kuruluşu varantı ya da sertifikası ihraç edebilirler.

Derecelendirme notları, ihraççının ya da garantörün yükümlülüklerini zamanında yerine getirip getiremeyeceği konusunda bir göstergelik niteliğindedir. İhraççıların veya varsa garantörlerinin ihraç sırasında Mevzuattaki koşullara haiz olmalarına rağmen, varant veya yatırım kuruluşu sertifikalarının vadesi içerisinde küresel alanda veya Türkiye ekonomisinde yaşanan olumsuz gelişmelerin, ihraççıların faaliyet gösterdikleri sektörde veya faaliyetlerinde, faaliyet sonuçlarında yaşanan gelişmelerin ihraççıların ve varsa garantörlerinin başlangıçta sahip oldukları nitelikleri kaybetmelerine yol açabileceği dikkate alınmalıdır. Hak kullanımında ihraççının yaşayabileceği herhangi bir ödeme güçlüğünde, bundan kaynaklanacak riski yatırımcının üstlenmesi gerekecektir.

b) İhraççı varant ve sertifikalara ilişkin ödemeleri yapmakla yükümlü olup, ihraççının ödeme gücü konusunda herhangi bir olumsuz beklentinin ortaya çıkması varant ve sertifika fiyatlarını etkileyebilecektir.

c) İhraççı kuruluşun iflas etmesi durumunda, varant veya sertifika sahibinin alacağı İcra İflas Kanunu hükümlerine göre takip edilecektir. Varant veya sertifika alacakları imtiyazlı olmayan alacaklar sırasında yer almaktadır.

d) Varant ve yatırım kuruluşu sertifikası ihracı nedeniyle ihraççının maruz kaldığı risklere ilişkin risk yönetim politikasının izahnamede yer alması zorunludur. İzahname mevzuat uyarınca ihraççı ve piyasa yapıcının internet sitesinde yayınlanır. İhraççının risk yönetim politikası, yatırım kararını vermeden önce dikkatlice okunmalıdır.

e) Varant ve yatırım kuruluşu sertifikası işlemleri çeşitli oranlarda riske tabidir. Piyasada oluşacak fiyat hareketleri sonucunda yatırım kuruluşuna yatırdığınız paranın tümünü kaybedebileceğiniz gibi, kayıplarınız yapacağınız işlemin türüne göre yatırdığınız para tutarını dahi aşabilecektir.

f) Bir varant veya yatırım kuruluşu sertifikası satın alırsanız ve varantın ve yatırım kuruluşu sertifikasının sağladığı dayanak varlığı ya da göstergeli önceden belirlenen bir fiyattan belirli bir tarihte veya belirli bir tarihe kadar alma veya satma hakkını kullanmamaya karar vererseniz, riskinizi varanta ödediğiniz bedel ve buna ek olarak ödeyeceğiniz komisyon ve diğer muamele ücreti ile sınırlamanız mümkündür.

g) Kaldıraç etkisi nedeniyle varant ve yatırım kuruluşu sertifikası alım işlemi yapmanın piyasada lehe çalışabileceği gibi aleyhe de çalışabileceği ve bu anlamda kaldıraç etkisinin tarafınıza yüksek kazançlar sağlayabileceği gibi zararlara da yol açabileceği göz önünde bulundurulmalıdır.

h) Vade sonlarında varant veya sertifikanın dayanak varlığının / göstergenin uzlaşma değeri varant / sertifika dönüşümüne esas teşkil edecektir. Vade sonunda dönüşüm olmaması durumunda varantlar / sertifikalar tamamen değersiz olurlar. Nakit uzlaşma gereği, vade sonunda sadece eğer bir ekonomik değer sağlayacaksa varantın / sertifikanın sağladığı hakkın kullanımı gerçekleştirilecektir.

i) Dayanak varlığın ya da göstergenin geçmiş değerinin, gelecek performansının bir göstergesi olmadığı dikkate alınmalıdır. Dayanak varlık / gösterge piyasa seviyesindeki değişim ve değerlemeye temel teşkil eden diğer unsurların değişiminden dolayı varant / sertifika fiyatları düşüş gösterebilir. Ancak dayanak varlığın / göstergenin değerinin düşeceğine veya artacağına dair bir öngöründe bulunmak mümkün değildir.

j) Yabancı para birimi cinsinden düzenlenen varantlar ve yatırım kuruluşu sertifikaları ve / veya dayanak varlıklarında, kur riskinin olduğu, kur dalgalanmaları nedeniyle Türk Lirası bazında değer kaybı olabileceği, devletlerin yabancı sermaye ve döviz hareketlerini kısıtlayabileceği, ek ve / veya yeni vergiler getirebileceği, alım satım işlemlerinin zamanında gerçekleşmeyebileceği bilinmelidir.

k) Nakavt özellikli yatırım kuruluşu varantları veya sertifikalarında, dayanak varlığın fiyatının veya göstergenin değerinin yatırım kuruluşu varantı ya da sertifikasının vadesi içerisinde önceden belirlenmiş Bariyere ulaşması ya da Bariyeri aşması durumunda ilgili yatırım kuruluşu varantı ya da sertifikasının geçersiz hale geleceği dikkate alınmalıdır. Bu durumda ilgili yatırım kuruluşu varantı ya da sertifikası, ihraççı tarafından herhangi bir değer ödemediği ya da sifıra yakın bir Artık Değer ödemesi yapılarak sona erdirilir.

2.5. ORGANİZE PİYASALARDA İŞLEM GÖREN TÜREV ARAÇLAR

VIOP'ta ve diğer yurt içi ve yurt dışı organize piyasalarda işlem gören türev araçların alım satımına aracılık, türev araçlara ilişkin işlem aracılığı faaliyet iznine sahip banka ve aracı kurumlar tarafından yürütülür. Bankalar paya veya pay endekslerine dayalı türev araçlara ilişkin işlem aracılığı faaliyetinde bulunamazlar. Ancak emir iletimine aracılık faaliyet izinleri olması durumunda müşterilerinden alacakları emirleri lehine faaliyet gösterdikleri aracı kuruma ileterek işlemlerin gerçekleştirilmesine aracılık yapabilirler.

İşlem yapmaya başlamadan önce çalışmayı düşündüğünüz kuruluşun, türev araçlara ilişkin yurt içi ve / veya yurt dışı işlem aracılığı veya emir iletimine aracılık faaliyet iznine sahip olup olmadığını www.spk.gov.tr veya www.tspb.org.tr web sitelerinden öğrenebilirsiniz.

VIOP'ta ve diğer Organize Piyasalarda işlem gören türev araç işlemlerinde zarar riski olabileceğinden, maddi kaynaklarınız doğrultusunda bu tür işlemlerin sizin için uygun olup olmadığını ayrıntılı olarak değerlendirmelisiniz.

İşlem yapmak konusunda karar verirken işbu Risk Bildirim Dokümanında ve yurt dışı Organize Piyasalara ilişkin size sunulacak özel risk bildirimlerinde belirlenen hususlara dikkat etmelisiniz.

2.5.1. Tanıtıcı Bilgiler:

Türkiye'de Organize Piyasalarda türev araç işlemleri, Borsa bünyesinde oluşturulan VIOP'ta gerçekleştirilmektedir.

VIOP'ta işlem gören Vadeli İşlem Sözleşmeleri; sözleşmenin her iki tarafına belirli bir standart vadede, önceden belirlenen fiyat, miktar ve nitelikte dayanak varlık veya dayanak göstergeyi alma veya satma yükümlülüğü vermektedir.

VIOP'ta işlem gören Opsiyon Sözleşmeleri ise, opsiyon primi karşılığında alıcı taraf açısından bir hak sağlamakta, buna karşılık satıcı tarafı, bu hakkı satan taraf olarak yükümlülük altına sokmaktadır. Elde edilen bu hakkı kullanıp kullanmamak opsiyon alıcısının istemine bağlı olduğu halde, satıcının seçme hakkı yoktur.

Opsiyon alıcısı; alım opsiyonlarında primi ödeyen ve dolayısıyla dayanak varlığı alma hakkını elde eden, satım opsiyonlarında ise, ödediği prim karşısında dayanak varlığı satma hakkını elde eden taraftır.

Opsiyon satıcısı; alım opsiyonlarında opsiyon primini alan ve dayanak varlığı satma yükümlülüğü altında olan, satım opsiyonlarında ise, dayanak varlığı alma yükümlülüğü altında bulunan taraftır.

a) Pazarlar:

VIOP'ta döviz, endeks, pay, kıymetli madenlere, elektrik değerine ve Borsa tarafından belirlenecek diğer ürün ve göstergelere dayalı vadeli işlem ve opsiyon sözleşmeleri, Piyasa bünyesindeki aşağıda sayılan 10 adet Ana Pazar ve Özel Emir Pazarı ve Özel Emir İlan Pazarı olmak üzere üç pazarda işlem görmektedir.

i. Döviz Vadeli İşlem Ana Pazarı,

ii. Döviz Opsiyon Ana Pazarı,

iii. Elektrik Vadeli İşlem Ana Pazarı,

iv. Emtia Vadeli İşlem Ana Pazarı,

v. Endeks Opsiyon Ana Pazarı,

vi. Endeks Vadeli İşlem Ana Pazarı,

vii. Kıymetli Madenler Vadeli İşlem Ana Pazarı,

viii. Pay Opsiyon Ana Pazarı,

ix. Pay Vadeli İşlem Ana Pazarı,

x. Yabancı Endeksler Vadeli İşlem Ana Pazarı

VIOP hakkında detaylı bilgiye <http://borsaistanbul.com/urunler-ve-piyasalar/piyasalar/vadeli-islem-ve-opsiyon-piyasasi> linkinden ulaşılabilir.

b) Pazarlarda işlem gören dayanak varlıklar;

- BİST 30'a dahil Paylar arasında Borsa tarafından belirlenen ihraççıların payları
- BIST 30 Fiyat Endeksi,
- Döviz (Türk Lirası / ABD Doları kuru (Dolar / TL), Türk Lirası / Euro kuru (Euro / TL), Euro / Amerikan (ABD) Doları (Euro / Dolar) çapraz kuru (Euro / Dolar))
- Ege Standart 1 Baz Kalite Pamuk,
- Anadolu Kırmızı Sert Baz Kalite Buğday,
- Kıymetli Madenler (Saf Altın (TL / gram), Saf Altın (Dolar / ons)),
- Elektrik (Baz Yük Elektrik),
- Yabancı Endeksler (Saraybosna Borsası Fiyat Endeksi)'dir.

c) Vade ve Vade Ayları

Sözleşmelerin vade ayları sözleşme unsurları içerisinde Borsa tarafından belirlenmektedir. (Bknz. VİOP İşleyiş Esasları Genelgesi)

Vadeli işlem ve opsiyon sözleşmelerinde vade ve son işlem günü her vade ayının son iş günü olur. Yurt içi piyasaların resmi tatil nedeniyle yarım gün olması durumunda sözleşmenin vadesi ve son işlem günü bir önceki iş günüdür.

VİOP'ta sadece Avrupa tipi sözleşmeler işlem görmekte olup, yükümlülükler vade tarihinde yerine getirilmektedir.

d) Uzlaşma Yöntemi

Pay vadeli işlem ve pay opsiyon sözleşmelerinin uzlaşma yöntemi olarak fiziki teslimat uygulanır. Pay vadeli işlem ve pay opsiyon sözleşmelerinde fiziki teslimat, pay senetlerinin kaydı olarak el değiştirmesi şeklinde gerçekleşir.

Pay endeks vadeli işlem, pay endeks opsiyon, döviz vadeli işlem, döviz opsiyon, altın vadeli işlem, emtia ve elektrik vadeli işlem sözleşmelerinin uzlaşma yöntemi ise nakdi uzlaşmadır. Opsiyonlar için vade sonundaki oluşan kar / zarar, opsiyonun kullanım fiyatıyla vade sonunda oluşan uzlaşma fiyatı arasındaki fark kadar olacaktır. Vadeli işlem sözleşmeleri için ise vade sonundaki oluşan kar / zarar, nakdi olarak taraflar arası el değiştirir.

e) Günlük Uzlaşma Fiyatları

Pay Opsiyon, Pay Endeks Opsiyon, Mini Pay Endeks Opsiyon ve Dolar TL Opsiyon Sözleşmeleri ve Vadeli İşlem Sözleşmeleri için Günlük Uzlaşma Fiyatı seans sonunda aşağıdaki şekilde hesaplanır ve en yakın fiyat adımına yuvarlanır:

- i. Seans sona ermeden önceki son 10 dakika içerisinde gerçekleştirilen tüm işlemlerin miktar ağırlıklı ortalama fiyatı,
- ii. Son 10 dakika içerisinde 10'dan az işlem yapıldıysa, seans içerisinde geriye dönük olarak bulunan son 10 işlemin miktar ağırlıklı ortalama fiyatı,
- iii. Seans içerisinde 10'dan az işlem yapıldıysa, seans içerisinde gerçekleştirilen tüm işlemlerin miktar ağırlıklı ortalama fiyatı,
- iv. Seans içerisinde hiç işlem yapılmamışsa, dayanak varlık ve dayanak varlığa bağlı diğer sözleşmelerdeki fiyatlar dikkate alınarak hesaplanan teorik fiyatlar günlük uzlaşma fiyatı olarak belirlenir.

Seans sonunda yukarıda belirtilen yöntemlere göre günlük uzlaşma fiyatının hesaplanamaması veya hesaplanan fiyatların piyasayı doğru olarak yansıtmadığına kanaat getirilmesi halinde Borsa tarafından, teorik fiyat, bir önceki günkü uzlaşma fiyatı veya seans sonundaki en iyi alış ve satış fiyatları dikkate alınarak günlük uzlaşma fiyatı tespit edilebilir.

Özel Emirler Pazarı'nda gerçekleşen işlemler yukarıdaki hesaplamalara dahil edilmez.

f) Kullanım Fiyatları

Opsiyon sözleşmelerinde kullanım fiyatları alım opsiyonları için alma hakkının geçerli olduğu fiyatları, satım opsiyonları için ise satma hakkının geçerli olduğu fiyatları göstermektedir.

Örnek 1:

O_AKBNKE0414C8.00S0 sözleşmesi, kullanım fiyatı 8 TL olan bir alım (call) opsiyonunu göstermektedir. Avrupa tipi olan bu opsiyon sözleşmesi, uzun pozisyon taşıyan yatırımcılara vade sonu olan 30 Nisan 2014 tarihinde 8 TL fiyatla 100 adet Akbank payını alma hakkı verir. Opsiyon sözleşmesi; spot fiyat 8 TL'nin üzerinde iken karda, 8 TL seviyesinde iken başabaşta ve 8 TL'nin altındayken ise zarardadır.

Örnek 2:

O_AKBNKE0414P10.00S0 sözleşmesi, kullanım fiyatı 10 TL olan bir satım (put) opsiyonunu göstermektedir. Avrupa tipi olan bu opsiyon sözleşmesi, uzun pozisyon taşıyan yatırımcılara vade sonu olan 30 Nisan 2014 tarihinde 10 TL fiyatla 100 adet Akbank payını satma hakkı verir. Opsiyon sözleşmesi; spot fiyat 10 TL'nin altında iken karda, 10 TL seviyesinde iken başa başta ve 10 TL'nin üzerindeyken ise zarardadır.

Dayanak varlıktaki fiyat değişim limitine bağlı olarak, pay opsiyon sözleşmelerinde her gün %20 limit dahilindeki kullanım fiyatlı sözleşmeler sisteme tanımlanır.

İşleme Açılacak Kullanım Fiyatı Üst Limiti

Dayanak Varlığın Önceki Seans Ağırlıklı Ortalama Fiyatı x 1,20

İşleme Açılacak Kullanım Fiyatı Alt Limiti

Dayanak Varlığın Önceki Seans Ağırlıklı Ortalama Fiyatı x 0,80

Sisteme sözleşme tanımlanması her gün sonunda yapılmakta ve tanımlanmış sözleşmeler bir sonraki işlem gününde işlem sistemine yüklenmektedir. Yeni sözleşme tanımlanmasında dayanak varlığın spot piyasadaki ikinci seans ağırlıklı ortalama fiyatı kullanılmakta ve yukarıda belirtildiği üzere, her vade için bu fiyatın %20 altı ve üstünde, kullanım fiyatı aralığına denk gelen kullanım fiyat adımları esas alınarak tüm kullanım fiyatları sisteme tanımlanmaktadır.

Örnek:

O_TCELLE sözleşme tipinde kullanım fiyatı değişim limiti %20 olarak tanımlıdır.

Dayanak varlığın önceki seans ağırlıklı ortalama fiyatı 10 TL'dir.

İşleme açılacak kullanım fiyatlarının üst limiti = $10 \times 1,20 = 12$

İşleme açılacak kullanım fiyatlarının alt limiti = $10 \times 0,80 = 8$

Bu durumda, gün içinde işleme açılacak en düşük kullanım fiyatlı sözleşmeler

• O_TCELLE0414C8.00S0 ve O_TCELLE0414P8.00S0 iken, en yüksek kullanım fiyatlı sözleşmeler

• O_TCELLE0414C12.00S0 ve O_TCELLE0414P12.00S0 olacaktır.

Pay endeks ve mini pay endeks opsiyon sözleşmelerinde ise her gün %10 limit dahilindeki kullanım fiyatlı sözleşmeler sisteme tanımlanır.

g) İşleme Açılacak Kullanım Fiyatları

Her bir dayanak varlığın spot piyasada son seansta oluşan ağırlıklı ortalama fiyatı baz alınarak hesaplanan $\pm$ %20'lik limit içerisindeki kullanım fiyat seviyeleri için işlem sisteminde sözleşmeler oluşturulur. Oluşturulan sözleşmelerden en az biri "karda", biri "başabaşta" ve üçü "zararda" olmak üzere beş farklı kullanım fiyatı seviyesinden sözleşmeler işleme açılır.

Örnek 1:

Spot piyasa fiyatı 2,50 TL olan bir dayanak varlığın (örneğin; EREGLE) başabaşta sözleşmesinin kullanım fiyatı 2,50 TL olmak üzere aşağıdaki alım ve satım sözleşmeleri işleme açılır.

O_EREGLE0414C2.40SO O_EREGLE0414P2.20SO
O_EREGLE0414C2.50SO O_EREGLE0414P2.30SO
O_EREGLE0414C2.75SO O_EREGLE0414P2.40SO
O_EREGLE0414C3.00SO O_EREGLE0414P2.50SO
O_EREGLE0414C3.25SO O_EREGLE0414P2.75SO

Örnek 2:

Spot piyasa fiyatı 200 TL olan bir dayanak varlığın başabaşta sözleşmesinin kullanım fiyatı 200,00 TL olmak üzere aşağıdaki alım ve satım sözleşmeleri işleme açılır.

O_TCELLE0414C195.00SO O_TCELLE0414P185.00SO
O_TCELLE0414C200.00SO O_TCELLE0414P190.00SO
O_TCELLE0414C205.00SO O_TCELLE0414P195.00SO
O_TCELLE0414C210.00SO O_TCELLE0414P200.00SO
O_TCELLE0414C215.00SO O_TCELLE0414P205.00SO

Sistemdeki mevcut kullanım fiyatından sözleşmelerin yanı sıra, dayanak varlığın spot piyasa fiyatındaki hareketine bağlı olarak yeni kullanım fiyatlarından karda, başabaşta veya zararda sözleşmeler de işleme açılabilir (Örnek 1'de spot fiyatın 2,50 TL'den 2,30 TL'ye gerilemesi durumunda başabaşta sözleşme 2,30 olur, 2,20 ve 2,30 kullanım fiyatlı sözleşmeler işleme açılır). Ancak, fiyat hareketlerine bağlı olarak çok sayıda sözleşmenin işleme açık bulunması halinde, belirli bir sayının üstündeki sözleşme sıraları, açık emir ve pozisyon bulunmaması halinde gün sonunda geçici olarak durdurulabilir ve daha sonraki fiyat hareketlerine bağlı olarak tekrar işleme açılabilir.

Pay endeks ve mini pay endeks opsiyon sözleşmelerinde ise dayanak varlık olan endekslerin bir önceki işlem gününde spot piyasada son seansta oluşan kapanış değeri baz alınarak hesaplanan $\pm 10\%$ 'luk limit içerisindeki kullanım fiyat seviyeleri için işlem sisteminde sözleşmeler oluşturulur. Bu sözleşmelerden ikisi "karda", biri "başabaşta" ve dördü "zararda" olmak üzere en az yedi farklı kullanım fiyatı seviyesinden sözleşmeler işleme açılır. Gün içerisinde dayanak varlık değerinde meydana gelen değişimlere göre yeni kullanım fiyatlı sözleşmeler işlem sisteminde otomatik olarak işleme açılır. İşlem sisteminde açık pozisyon veya emir bulunan sözleşme sıraları $\pm 10\%$ 'luk limitlerin dışında kalsalar bile işleme açık olmaya devam ederler. İşlem sisteminde işleme kapalı olarak tanımlı olan sözleşmeler, işlem yapmak isteyen üyelerin talebi halinde işleme açılabilir.

Dolar / TL Opsiyon Sözleşmeleri**Kullanım fiyat adımı,**

-alım opsiyonları için 50 Türk Lirası'na karşılık gelir. (Örnek: 2000, 2050, 2100, vb.)

-satım opsiyonları için 25 Türk Lirası'na karşılık gelir. (Örnek: 2000, 2025, 2050, vb.)

Dayanak varlık olan yabancı para birimi için TCMB'nin göstergeli niteliğindeki satış kurunun 1.000 ile çarpılmasıyla elde edilen değer baz alınarak hesaplanan $\pm 10\%$ 'luk limit içerisindeki kullanım fiyat seviyeleri için işlem sisteminde sözleşmeler oluşturulur. Bu limit, dayanak varlığın fiyat limitlerine paralel olarak Yönetim Kurulu tarafından değiştirilebilir. Alım ve satım opsiyon sözleşmelerinin her biri için biri "başabaşta" ve ikisi "zararda" olmak üzere üç farklı kullanım fiyatı seviyesinden sözleşmeler işleme açılır. İşlem sisteminde açık pozisyon veya emir bulunan sözleşme sıraları $\pm 10\%$ 'luk limitlerin dışında kalsalar bile işleme açık olmaya devam ederler. İşlem sisteminde işleme kapalı olarak tanımlı olan sözleşmeler, işlem yapmak isteyen üyelerin talebi halinde işleme açılabilir.

h) Emirler:

VİOP'a iletilebilecek emir yöntemleri, emir türleri ve emir süreleri aşağıdadır:

Emir Yöntemleri	Emir Türleri	Emir Süreleri
Limit (LMT)	Kalanı Pasife Yaz (KPY)	Seans (SNS)
Piyasa (PYS)	Gerçekleşmezse İptal Et (GIE)	Günlük (GUN)
Kapanış Fiyatından (KAP)	Kalanı İptal Et (KIE)	İptale Kadar Geçerli (IKG)
	Şarta Bağlı (SAR)	Tarihli (TAR)

i. Risk Yönetimi ve Teminatlandırma:

VİOP risk yönetimi Takasbank tarafından yapılır. Piyasada gerçekleştirilen işlemler için portföy bazında teminatlandırma yöntemi uygulanır. Portföy bazında teminat hesaplamasına esas teşkil edecek parametreler Takasbank tarafından belirlenir ve duyurulur. Takasbank, portföy bazında teminatlandırma işlemlerinde Standard Portfolio Analysis of Risk (SPAN) algoritmasını kullanır. Risk yönetimi, emir öncesi risk yönetimi ve teminatlandırma yöntemine ilişkin olarak Takasbank Merkezi Karşı Taraf Mevzuatı hükümleri uygulanır.

j) Takas Esasları:

Borsada işlem gören sözleşmelerin takası Takasbank tarafından yapılmaktadır.

Takasbank ViOP'ta gerçekleştirilen işlemlerde Merkezi Karşı Taraf rolünü üstlenmiş olup, alıcı (uzun pozisyon sahibi) karşısında satıcı (kısa pozisyon sahibi), satıcı karşısında alıcı konumuna geçmek suretiyle gerçekleştirilen işlemlerin takasının tamamlanmasını teminat, garanti fonu ve tahsis edeceği sermayesi ile taahhüt etmektedir. Böylece Takasbank; işlemlerde karşı taraf, likidite, sistemik ve operasyonel riskleri, aracılık ve işlem maliyetlerini azaltmakta, finansal güvenilirliği ve verimliliği artırmaktadır.

Merkezi Karşı Taraf uygulaması ile ilgili detaylı bilgiye <http://www.spk.gov.tr/apps/Mevzuat/?submenuheader=-1> ve <http://www.takasbank.com.tr/tr/Sayfalar/TurevTakas.aspx> sayfalarından ulaşılabilir.

k) Vade Sonu Uzlaşma Fiyatları:

Detaylı bilgiye <http://borsaistanbul.com/urunler-ve-piyasalar/piyasalar/vadeli-islem-ve-opsiyon-piyasasi> linkinden ulaşılabilir.

2.5.2. Organize Piyasalarda Türev Araç İşlemlerine İlişkin Komisyon, Ücret ve Vergi Tutar ve Oranları:

a) Komisyon, Ücret Tutarları:

Türev araçların Organize Piyasalar'da alım satım işlemlerinde, yatırımcılardan alınacak komisyon ve ücret oranları müşterilerle imzalanacak Çerçeve Sözleşmelerde belirtilecektir. İşlem yapmaya başlamadan önce yatırım kuruluşundan komisyon ve ücret tarifesi hakkında bilgi alınması gereklidir.

b) Vergilendirme Esasları:

Türev araçların alım satımına ilişkin vergilendirme esasları (2015 yılı için) iş bu dokümanın 2.8. maddesinde açıklanmış olup, vergilendirme hususunda meydana gelecek değişiklikler Bankamızın <https://www.teb.com.tr/yatirimhizmetleri/vergilendirme> sayfasında ve TEB Yatırım'ın <https://www.tebyatirim.com.tr/vergilendirme> sayfasında açıklanacaktır. Yatırımcıların bu değişiklikleri izleyerek yatırım kararlarını vermeleri gerekmektedir.

2.5.3. Risk Faktörleri

a) Organize Piyasalarda pozisyon almak üzere yatırım kuruluşu nezdinde açtıracığınız ve teminat yatıracığınız hesabınızdan piyasada alım satım işlemi bulduğunuz her vadeli işlem (futures) sözleşmesi için en az Borsa'nın belirlediği tutarda bir başlangıç teminatı yatırılması gerekmektedir.

b) Yatırım kuruluşu tarafından yapılacak teminat tamamlama çağrılarının istenen süre içinde ve şekilde yerine getirilmesi, aksi takdirde hiçbir ihbara gerek duymadan pozisyonun piyasa değerinden, özen borcu çerçevesinde zararına da olsa kapatılmasına razı olunması gerekmektedir.

c) Borsa Yönetim Kurulu, mevzuatta yer alan belli koşulların varlığı halinde, ViOP'taki vadeli işlem ve opsiyon sözleşmelerinin vade bitim tarihlerini belirlemeye veya belirlenmiş olan vade bitim tarihlerini değiştirmeye ve pozisyonları tasfiye etmeye yetkilidir.

d) Vadeli işlem sözleşmesi alan ve satan tarafın kâr ve zarar ihtimalleri sınırsızdır.

e) Bir opsiyon sözleşmesi alırsanız, opsiyonu kullanmadığınız takdirde riskinizi, opsiyon primi ve buna ek olarak ödeyeceğiniz komisyon ve diğer muamele ücreti ile sınırlamanız mümkündür.

f) Bir opsiyon satarsanız, görece küçük ters bir piyasa hareketinde, opsiyon satmakla elde ettiğiniz prim ödemesini aşabilecek sınırsız potansiyel kayıp riskini üstlenirsiniz. Opsiyonu yerine getirmeniz istendiğinde, bunun üzerinde herhangi bir kontrol yetkiniz yoktur. Dolayısıyla, sadece yüksek sermayeye sahip deneyimli kişiler opsiyon satmaya teşebbüs etmelidirler.

g) Opsiyonların birçok çeşidi vardır ve kendinizi bir taahhüt altına sokmadan önce, yatırım kuruluşunuzla yatırım ihtiyaçlarınız ve tip sözleşmelere taraf olmanın içerdiği riskler konusunda fikir alışverişinde bulunmalısınız.

h) Piyasanın sıkışık, likiditenin oldukça düşük olduğu, maksimum fiyat hareketinin gerçekleştiği bir ortamda, sistemde piyasa yapıcılığı mevcut ise; piyasa yapımcılarının en geniş banttaki kotasyon verdikleri piyasa şartlarında, riski sınırlama imkanı veren "şarta bağlı emirler" ile "strateji emirleri" de dahil olmak üzere aracı kuruluş vasıtasıyla piyasaya iletilmesi istenilen emrin gerçekleşme ihtimali dikkate alınmalıdır.

i) Vadeli işlem sözleşmesinde "spread" (fark veya yayılma) pozisyonu almak normal şartlarda daha az risklidir. Ancak olağanüstü piyasa şartlarında yayılma pozisyonu vadeli işlemler piyasasında doğrudan uzun veya kısa pozisyon almaktan her zaman daha az riskli olmayabilir.

j) Kaldıraç etkisi nedeniyle, düşük teminatla işlem yapmanın piyasada lehe çalışabileceği gibi aleyhe de çalışabileceği ve bu anlamda kaldıraç etkisinin tarafınıza yüksek kazançlar sağlayabileceği gibi zararlara da yol açabileceği ihtimali göz önünde bulundurulmalıdır.

k) ViOP veya diğer yurt dışı Organize Piyasalar tarafından, hesap ve firma bazında belirlenen pozisyon limitine ulaşıldığı takdirde pozisyonunuzu kapatmak dışında vereceğiniz emirler piyasada gerçekleşmeyebilecektir.

l) ViOP'taki ve diğer Organize Piyasalardaki fiyat hareketleri, almış olduğunuz pozisyon aleyhine geliştiğinde hesabınız Organize Piyasalar tarafından "riskli" hesap olarak belirlenebilir. Bu durumda Borsa'ya pasif emir girişi yapılamayabilecektir.

2.6. TEZGAHÜSTÜ TÜREV ARAÇLAR

Tezgahestü türev araçların alım satımı, türev araçlara ilişkin portföy aracılığı faaliyet iznine sahip banka ve aracı kurumlar tarafından yürütülür. Bankalar paya dayalı türev araçlara ilişkin portföy aracılığı faaliyetinde bulunamazlar. İşlem yapmaya başlamadan önce çalışmayı düşündüğünüz kuruluşun türev araçlara ilişkin portföy aracılığı faaliyet iznine sahip olup olmadığını www.spk.gov.tr veya www.tspb.org.tr web sitelerinden öğrenebilirsiniz.

Tezgahestü türev araç işlemlerinde zarar riski büyük olabileceğinden, maddi kaynaklarınız ve risk tercihleriniz doğrultusunda bu tür işlemlerin sizin için uygun olup olmadığını detaylı olarak değerlendirmeli ve işlem yapmak konusunda karar verirken işbu Risk Bildirim Dokümanında ve size sunulacak tüm risk uyarılarında belirlenen hususlara dikkat etmelisiniz.

2.6.1. Tanıtıcı Bilgiler

Tezgahestü türev araçlar müşterinin ihtiyaçları doğrultusunda yatırım kuruluşlarının müşterileri ile karşı taraf olarak (organize piyasalar dışında) gerçekleştirdiği işlem sözleşmeleridir.

Türev araç işlemleri arbitraj amaçlı, koruma amaçlı ve spekülasyon amaçlı olarak yapılabilir.

Arbitraj amaçlı işlem; aynı ürüne ait spot fiyatlar ile vadeli fiyatlar arasında taşıma maliyeti modeline göre olması gereken fiyat ile var olan fiyat arasında farklılıklardan yararlanmak suretiyle, aynı anda bir ürünü olumlu fiyat farkı yaratacak şekilde düşük fiyattan alıp, yüksek fiyattan satma yönünde yapılan işlemlerdir.

Korunma amaçlı (hedging) işlemler; sahip olunan pozisyondan kaynaklanan ve alım satım işlemi sonucunda meydana gelen fiyat dalgalanma risklerine karşı korunma amacıyla yapılan işlemlerdir.

Vadeli İşlem Piyasaları'nda korunma amacı gütmeksizin getirileri artırmak amacıyla yapılan işlemler ise spekülasyon amaçlı işlemlerdir.

a) Vadeli İşlemler (Forward):

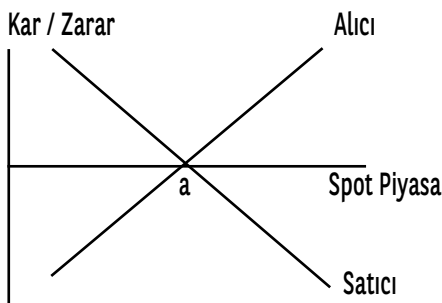
Forward işlemleri Tezgahestü Piyasalar'da gerçekleştirilen türev araçlara ilişkin vadeli işlem sözleşmeleridir. Organize borsalarda yapılmaması nedeniyle fiyat, miktar ve vade gibi unsurlar standart olmayıp, tarafların karşılıklı anlaşmasıyla belirlenmektedir. Bu özelliği ile alıcı ve satıcı taraflara ihtiyaçlarına göre vade, büyüklük vb. unsurları serbestçe belirleyebilme olanağı sağlamaktadır.

Organize Piyasalar'da gerçekleştirilen vadeli işlem sözleşmeleri (Futures) ile Forward işlemlerinin karşılaştırması aşağıda verilmiştir.

Forward	Futures
Tezgahestü Piyasalar'da işlem görür.	Organize Piyasalar'da işlem görür.
Tarafların ihtiyaçlarına göre düzenlenirler ve standart değildirler.	Sözleşme özellikleri standarttır.
Temerrüt riski vardır. Kredi riski vardır. Teslimi garanti eden herhangi bir kurum ya da kuruluş yoktur.	İşlemler takası takas kurumu tarafından garanti edilir.
Müşteriler arası sözleşmelerde farklılık (vade, fiyat, teminat oranı vb.) olabilir.	Verilen emirler Organize Piyasa'nın kurallarına göre işlem görür.
İkinci el piyasası yoktur. Vade sonundan önce sözleşmenin sonlandırılması ancak başlangıçta Çerçeve Sözleşme ile belirlenen sözleşmenin sona ermesi şartları uyarınca ya da tarafların karşılıklı anlaşmaları ile mümkün olabilir.	Sözleşmeler vade tarihine kadar sürekli el değiştirebilir.

Tezgahestü Piyasalar'daki vadeli işlem sözleşmelerinin alan ve satan taraflar açısından kar / zarar grafiği aşağıda verilmiştir:

Grafik: Forward

a: Forward İşlem Fiyatı

Forward alıcısı maksimum karı ve maksimum zararı sınırsızdır.

Forward satıcısının maksimum karı ve maksimum zararı sınırsızdır.

b) Opsiyonlar

Opsiyon sözleşmesi, opsiyon primi karşılığında alıcı taraf açısından bir hak sağlamakta, buna karşılık satıcı tarafı, bu hakkı satan taraf olarak yükümlülük altına sokmaktadır. Elde edilen bu hakkı kullanıp kullanmamak opsiyon alıcısının istemine bağlı olduğu halde, hakkın alıcı tarafından kullanılması halinde satıcının satma yükümlülüğü doğmaktadır.

i. Organize Piyasa ve Tezgahüstü İşlemler arasında karşılaştırma

Organize Piyasalarda işlem gören opsiyon sözleşmeleri ile Tezgahüstü Piyasalarda işlem gören opsiyon sözleşmelerinin karşılaştırması aşağıda verilmiştir.

Tezgahüstü Piyasalardaki Opsiyonlar	Organize Piyasalardaki Opsiyonlar
Tarafların ihtiyaçlarına göre düzenlenirler ve standart değildirler.	Sözleşme büyüklükleri ve vadeleri dahil sözleşme özellikleri standarttır.
Temerrüt riski vardır. Kredi riski vardır. Takası garanti eden herhangi bir kurum ya da kuruluş yoktur.	İşlemlerin takası takas kurumu tarafından garanti edilir.
Müşteriler arası sözleşmelerde farklılık (vade, prim, teminat oranı vb.) olabilir.	Verilen emirler Organize Piyasa'nın kurallarına göre işlem görür.
İkinci el piyasası yoktur. Vade sonundan önce sözleşmenin sonlandırılması, ancak başlangıçta Çerçeve Sözleşme ile belirlenen sözleşmenin sona ermesi şartları uyarınca ya da tarafların karşılıklı anlaşmaları ile mümkün olabilir.	Sözleşmeler vade tarihine kadar sürekli el değiştirebilir.

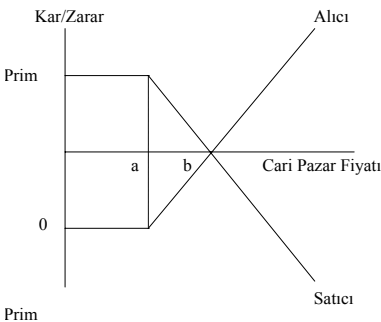
Tezgahüstü piyasalarda Avrupa tipi ve Amerikan tipi opsiyon sözleşmeleri bulunmaktadır. Avrupa tipi opsiyonda, opsiyonu alan taraf hakkını sadece vade sonu tarihinde kullanabilir. Amerikan tipi opsiyonda ise opsiyonu alan taraf hakkını vade tarihine kadar herhangi bir tarihte kullanabilir.

ii. Opsiyon işlemlerinin kar ve zarar riskleri:

- Opsiyon alıcısı;
- - alım opsiyonlarında ödediği prim karşılığında dayanak varlığı alma hakkını elde eden,
- - satım opsiyonlarında ise, ödediği prim karşılığında dayanak varlığı satma hakkını elde eden taraftır.
- Opsiyon satıcısı;
- - alım opsiyonlarında opsiyon primini alan ve dayanak varlığı satma yükümlülüğü altında olan,
- - satım opsiyonlarında ise, opsiyon primini alan ve dayanak varlığı alma yükümlülüğü altında bulunan taraftır.

Tezgahüstü Piyasalardaki Alım Opsiyonu ve Satım Opsiyonunun alan ve satan taraflar açısından kar / zarar grafikleri aşağıda verilmiştir:

Grafik 3.1.: Alım Opsiyonu

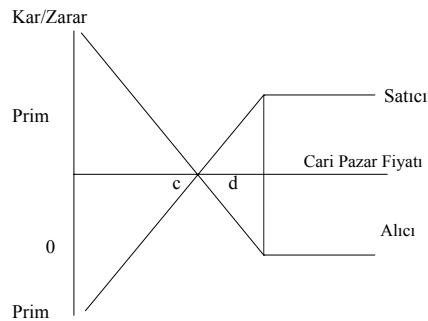
a: Kullanım Fiyatı

b: Kullanım Fiyatı + Prim

Alım opsiyonu alıcısının maksimum karı sınırsız, maksimum zararı opsiyon primi kadardır. Alım opsiyonu satıcısının maksimum karı opsiyon primi, maksimum zararı ise sınırsızdır.

Satım opsiyonu alıcısının maksimum karı; (Kullanım Fiyatı - Opsiyon Primi), maksimum zararı opsiyon primi kadardır. Satım opsiyonu satıcısının maksimum karı opsiyon primi, maksimum zararı (Kullanım Fiyatı - Opsiyon Primi) kadardır.

Grafik 3.2.: Satım Opsiyonu

c: Kullanım Fiyatı - Prim

d: Kullanım Fiyatı

iii. Opsiyon Primi ve Opsiyon Fiyatlaması

Opsiyon primleri; opsiyonun vadesine olan uzaklığına, dayanak varlığın piyasa fiyatına, opsiyonun kullanım fiyatına, fiyat dalgalanmalarının büyüklüğüne, faiz oranlarına ve sermaye kazancı dışındaki getirilere (nakit akımı, temettü), yatırımcının risk almaya karşı tutumuna, vergi düzenlemelerine, teminat şartlarına, işlem maliyetlerine ve piyasanın yapısına göre değişiklik gösterirler.

Opsiyon fiyatlama yöntemleri değerlendirilirken dikkat edilmesi gereken en önemli nokta, yukarıdaki kriterler kullanılarak elde edilen opsiyon fiyatlarının teorik fiyatlar olduğu gerçeğidir. Pratikte piyasa dinamiklerinin teorik kalıplara uymadığı tüm piyasalarda gözlemlenmektedir. Bu durum, opsiyon fiyatlarında da kendini göstermekte ve opsiyon piyasasında gerçekleşen fiyatlar teorik fiyatlardan sapmalar gösterebilmektedir.

iv. Opsiyon Çeşitleri

Opsiyonlar karlılık açısından karda opsiyon (in the Money), zararda opsiyon (out of the Money) ve başabaşta opsiyon (at the Money) olmak üzere ayrılmaktadır.

- Karda opsiyon; opsiyonun alıcısı tarafından hakkın kullanılması durumunda o an itibarıyla kar elde edilebilecek değerdeki opsiyondur. Alım opsiyonlarında kullanım fiyatının opsiyonun dayandığı varlığın cari piyasa değerinin altında, satım opsiyonlarında ise üstünde olması durumudur.

- Zararda opsiyon; alıcısı açısından kullanılabilir olmayan, kullanıldığı takdirde o an itibarıyla zarar edilecek değerdeki opsiyondur. Alım opsiyonlarında kullanım fiyatının dayanak varlığın cari piyasa değerinin üstünde, satım opsiyonlarında ise altında olması durumudur.

Alım opsiyonu için; kullanım fiyatı + opsiyon primi > dayanak varlığın cari piyasa fiyatı

Satım opsiyonu için; kullanım fiyatı < dayanak varlığın cari piyasa fiyatı + opsiyon primi

- Başabaşta opsiyon; kullanım fiyatının opsiyonun dayanak varlığının piyasa değerine eşit olduğu ve dolayısıyla alıcısı açısından kullanılması durumunda ne kar ne de zarar edilecek opsiyondur.

Alım opsiyonu için; kullanım fiyatı + opsiyon primi = dayanak varlığın cari piyasa fiyatı

Satım opsiyonu için; kullanım fiyatı = dayanak varlığın cari piyasa fiyatı + opsiyon primi

Diğer yandan Tezgahestü Piyasalar'da opsiyonların bir çok çeşidi bulunmakta olup, söz konusu opsiyonların yapıları, riskleri birbirlerinden farklıdır.

- Egzotik opsiyon; basit opsiyonlara göre daha karmaşık olan, asya opsiyonları, lookback opsiyonlar, limitli opsiyonlar, bariyerli opsiyonlar, binary opsiyonlar gibi opsiyonlardır.

- Bariyerli opsiyonlar; dayanak varlığın fiyatının bariyer olarak belirlenen seviyeye / seviyelere ulaşım ulaşmamasına bağlı opsiyonlardır. Opsiyonun dayanak varlığının fiyatının vadeden önce ve / veya vadede belirli bir sınır(lar)a ulaşması durumunda geçerli olan (knock in) ya da söz konusu sınır(lar)a ulaşması halinde geçersiz olan (knock out) opsiyonlardır.

- Dijital / Binary opsiyonlar; sürekli artan bir kazanç ihtimali sunmayan opsiyonlardır. Opsiyon ile öngörülen koşulun gerçekleşmesi (belirli fiyat seviyesi(leri)ne ulaşılması veya ulaşılabilmesi) halinde opsiyonu alan tarafa yapılacak ödeme bellidir. (Vade günü dayanak varlık kullanım fiyatı spot fiyatın altında ise sıfır, üstünde ise önceden belirlenmiş bir kazanç sağlayan opsiyonlar gibi).

- Birleşik opsiyon işlemleri; birden fazla aynı ya da farklı tip opsiyonun birlikte kullanıldığı işlemlerdir.

- Cap (tavan) anlaşması; Belli bir referans faiz oranı üzerine yazılmış olan ve vade(ler)de spot faiz oranı, vade başında anlaşılan kullanım fiyatının üzerine çıktığında opsiyon satıcısının opsiyon alıcısına ödeme yaptığı (spot faiz oranı ile tavan faiz oranı arasındaki fark kadar) opsiyon çeşidini ifade eder.

- Floor (taban) anlaşması; Belli bir referans faiz oranı üzerine yazılmış olan ve vade(ler)de spot faiz oranı, vade başında anlaşılan kullanım fiyatının altına indiğinde opsiyon satıcısının opsiyon alıcısına ödeme yaptığı (taban faiz oranı ile spot faiz oranı arasındaki fark kadar) opsiyon çeşidini ifade eder.

- Swaption; opsiyon satın alan tarafa işlem tarihinde belirlenen vadede, işleme dayanak teşkil eden faiz swap işleminde satın alma hakkını veya satma hakkını kullanarak, swap işlemine girme hakkı veren; opsiyon satan tarafı ise bu konuda yükümlü kılan vadeli işlemlerdir.

c) Swap İşlemleri

Swap sözleşmeleri ile taraflar belirli bir süre boyunca belirli miktarlarda ödeme yükümlülüklerini birbirleriyle takas ederler.

Swap sözleşmeleri;

- Düşük maliyetli finansman bulmak,
- Yüksek getirili varlıklar elde etmek
- Faiz ve döviz riskine karşı korunmak,
- Kısa vadeli aktif / pasif yönetim stratejilerini tamamlamak,
- Aracılık ücreti elde etmek

- Kar elde etmek gibi farklı amaçlar için yapılabilir.

Ancak bu sözleşmeler bir borçlanma veya yatırım yöntemi olmayıp mevcut borçların veya yatırımların nakit akımlarını değiştirmeye yarayan finansal araçlardır.

Faiz swap sözleşmeleri (Interest rate swap - IRS); tarafların belirli bir süre içinde aynı para türünden ve aynı anapara tutarı üzerinden faiz ödemelerinin yapısını;

- Sabit faizden değişken faize,
- Değişken faizden sabit faize,
- Sabit faizden sabit faize,
- Değişken faizden değişken faize

değiştirmek üzere yapılan anlaşmalardır.

Faiz swap sözleşmelerinin temel özelliği, sözleşme başlangıcında anapara değişiminin söz konusu olmayışıdır. Swap sözleşmesinin faiz tutarı, üzerinde anlaşılan nominal değer üzerinden hesaplanır. Nominal değer yani anapara ne başlangıçta ne de vade sonunda hiçbir şekilde el değiştirmez. Bu bakımdan faiz swap sözleşmeleri bir borçlanma veya yatırım aracı değildir. Sabit faiz oranı genel olarak tahvil, hazine bonusu gibi kağıtlara uygulanan faiz oranlarına dayanılarak belirlenmektedir. Değişken faiz oranları ise genellikle Libor, Euribor vb. gösterge faizler dikkate alınarak belirlenmektedir. Bu sözleşmeler; faiz riskinin yönetimi, alternatif finansman kaynağı, faiz ödeme ve gelirleri ile borç stokunun yeniden yapılandırılmasını sağlamaktadır.

Para swap sözleşmeleri; iki taraf arasında düzenlenen, farklı para birimleri cinsinden ifade edilen faiz yükümlülüklerinin veya gelirlerinin değiştirilmesini konu alan işlemlerdir. Faiz swap sözleşmelerinden farklı olarak, vade başında ve sonunda nominal değerler yani anapara el değiştirir. Ancak bazı para swap sözleşmelerinde anapara sadece vade sonunda (sonlarında) veya son faiz ödemesiyle beraber el değiştirebilir. Bu sözleşmeler kur riskinin yönetimi, düşük fon maliyeti, piyasalara erişim ve farklı para biriminde nakit akışı amaçlarıyla kullanılabilir.

2.6.2. Tezgahestü Türev Araç İşlemlerine İlişkin Komisyon, Ücret ve Vergi Tutar ve Oranları:

a) Komisyon, Ücret Tutarları:

Tezgahestü türev araç işlemlerinin fiyatlaması, yukarıda açıklanan kurallar çerçevesinde her bir müşteri ile yapılan sözleşmeler uyarınca Bankamızca Hesaplama Tarafı sıfatıyla yapılmakta ve işlem öncesi müşteri ile söz konusu fiyatlama üzerinde mutabık kalmaktadır.

Tezgahestü türev araç işlemlerinden alınacak komisyon ve masraflar Bankacılık mevzuatı ve uygulamalarına tabidir.

b) Vergilendirme Esasları:

Tezgahestü piyasalarda gerçekleştirilen türev araç işlemlerine ilişkin vergilendirme esasları (2015 yılı için) iş bu dokümanın 2.8. maddesinde açıklanmış olup, vergilendirme hususunda meydana gelecek değişiklikler Bankamızın "www.teb.com.tr/yatirimhizmetleri/vergilendirme" sayfasında açıklanacaktır. Yatırımcıların bu değişiklikleri izleyerek yatırım kararlarını vermeleri gerekmektedir.

2.6.3. Tezgahestü Türev Araçların İkincil Piyasası:

Tezgahestü piyasada gerçekleştirilen türev araçların likit bir ikincil piyasası yoktur.

Tezgahestü Piyasalardaki işlemlerin netleştirilmesi ve takasına ilişkin anlaşmalar yapılabilir veya başlangıçta sözleşme ile belirlenen sözleşme fesih şartlarına uyulması ya da tarafların karşılıklı anlaşmaları ile vade sonundan önce sözleşmenin sonlandırılması mümkün olabilir.

İşlemler ters işlem ile de kapatılabilir.

2.6.4. Risk Faktörleri:

Tezgahestü türev araç işlemleri yapısına bağlı olarak çok yüksek riskli ürünler olabilir. İşlemler sonucunda kar elde edebileceğiniz gibi zarar riskiniz de bulunmaktadır. Bu nedenle, işlem yapmaya karar vermeden önce, bu işlemler kapsamında karşılaşılabileceğiniz aşağıda sayılan ve işlem bazında tarafınıza bildirilenler ile sınırlı olmayan riskleri anlamanız, mali durumunuzu ve kısıtlarınızı dikkate alarak karar vermeniz ve bu işlemlerin vergileri konusunda vergi danışmanınızdan görüş edinmeniz gerekmektedir.

a) Tezgahestü türev araç işlemleri, işlem tarafları arasında kendi ihtiyaçları doğrultusunda karşılıklı pazarlığa dayalı olarak gerçekleştirilmektedir. Bu nedenle işlem gerçekleştirilmeden önce karşı tarafın, işlemden doğan yükümlülüğünü yerine getirip getiremeyeceğine ilişkin kapasitesinin değerlendirilmesi gerekmektedir.

b) Tezgahestü türev araç işlemlerinde bir takas kurumu bulunmamaktadır. Takasbank bu işlemlerde merkezi takas kurumu değildir. Yatırımcılar karşı tarafın yükümlülüğünü yerine getirmemesi riski ile karşı karşıyadır. Böyle bir durumda, tarafların biri için söz konusu olan kredi riski diğer tarafın üzerine kalmaktadır.

c) Tezgahestü türev araç işlemlerinin YTM'ye bildirilerek tazmin kapsamına alınması zorunlu değildir. Dolayısıyla işlem yaptığınız yatırım kuruluşundan, yaptığınız türev araç işlemlerinin YTM tazmini kapsamında olup olmadığı hususunda işlem yapmadan önce bilgi almanız tavsiye edilir. Tazmin kapsamına alınmamış olması durumunda işlemin karşı tarafı olan yatırım kuruluşunun mali yükümlülüklerini yerine getirememesi riskinin tamamen üstlenileceği bilinmelidir.

- d) Tezgahestü türev araç işlemlerini düşük miktarda özkaynak ile gerçekleştirmek mümkündür. Piyasada oluşacak fiyat hareketleri sonucunda yatırdığınız paranın tümünü kaybedebileceğiniz gibi, kayıplarınız yapacağınız işlemin türüne göre yatırdığınız para tutarını dahi aşabilecektir.
- e) Tezgahestü türev araç işlemleri kapsamında, tazminat garantisi veren zorunlu sigorta anlaşmaları bulunmamaktadır.
- f) Tezgahestü işlemlerin netleştirilmesi ve takasına ilişkin anlaşmalar yapılabilir. Ancak, bu tür anlaşmaların varlığı taraflara işlemlerin sonuçlandırılması aşamasında herhangi bir garanti ya da koruma sağlamamaktadır.
- g) Koşulların pozisyonunuz aleyhine gelişmesi, paritelerde ve / veya fiyatlarda öngördüğünüzün dışında bir hareket olması durumunda, ödeme tarihinde karşı taraf yatırım kuruluşu ile karşılıklı olarak yükümlülüklerinizi gerçekleştirmek zorunda olmanız nedeniyle zarara uğramanız mümkündür.
- h) Banka'nın onayı olmaksızın tezgahestü türev araç işlemleri tarafınızca tek taraflı olarak iptal edilemez ve / veya vadeleri uzatılamaz.
- i) Tezgahestü türev araç işlemlerde Erken Kapama (Unwind) gerçekleştirilmesi, ancak Çerçeve Sözleşme ile belirlenen sözleşmenin sona ermesi şartları uyarınca ya da tarafların karşılıklı anlaşmaları ile mümkündür.
- j) Karşı taraf olarak yatırım kuruluşunun yapacağınız tezgahestü türev araç işlemlerinde, işlemlere danışmanlık eden ya da emanetçi taraf olmadığı, piyasa ve fiyat hareketleri hakkında bilgi verme zorunluluğu bulunmadığı, işlemlere ilişkin tarafınıza aktaracağı bilgiler ve yapacağı tavsiyelerin eksik ve doğrulanmaya muhtaç olabileceği tarafınızca dikkate alınmalıdır.
- k) Tezgahestü türev araç işlemlerinde yatırım kuruluşunun işlemin karşı tarafı olması nedeniyle çıkar çatışmalarının kaçınılmaz olduğu kabul edilerek işlem yapılmalıdır.
- l) Tezgahestü Türev Araç işlemlerine ilişkin olarak yatırım kuruluşunun yetkili personelince yapılacak teknik ve temel analizlerin kişiden kişiye farklılık arz edebileceği ve bu analizlerde yapılan öngörülerin kesin olarak gerçekleşmemesi olasılığının bulunduğu dikkate alınmalıdır.
- m) Tezgahestü türev araç işlemleri taraflar arasında farklı ve belirli ihtiyaçlara karşılık vermek üzere yapılandırılmış olduğundan, işlem yapacağınız türev araçların ihtiyaçlarınıza uygunluğu, barındıracağı özel risk unsurları, hukuki yaptırımların uygulanabilirliği ve benzeri konularda gerekli araştırmaları yapmanız ve profesyonel yardım almanız tavsiye olunur.
- n) Yabancı para cinsinden yapılan işlemlerde, yukarıda sayılan risklere ek olarak kur riskinin olduğu, kur dalgalanmaları nedeniyle Türk Lirası bazında değer kaybı olabileceği, devletlerin yabancı sermaye ve döviz hareketlerini kısıtlayabileceği, ek ve / veya yeni vergiler getirebileceği, alım satım işlemlerinin zamanında gerçekleşmeyebileceği bilinmelidir.
- o) İşlemlerimize başlamadan önce, yatırım kuruluşundan bütün maddi yükümlülükleriniz konusunda teyit almalısınız. Eğer ücretler parasal olarak ifade edilmemişse, ücretlerin parasal olarak size nasıl yansıtacağı ile ilgili anlaşılır örnekler içeren yazılı bir açıklama talep etmelisiniz.
- p) Elektronik işlem platformlarında gerçekleştirilecek tezgahestü türev araç işlemleri kapsamında bilgi işlem altyapısında yaşanması muhtemel olumsuzluklardan kaynaklanan farklı risklere maruz kalınması mümkündür.

2.7. YATIRIMCILARI TAZMİN SİSTEMİ

2.7.1. Hukuki Dayanak

Kanun'un 82'nci maddesinde yatırım kuruluşlarının sermaye piyasası faaliyetinden kaynaklanan nakit ödeme veya sermaye piyasası araçları teslim yükümlülüklerini yerine getiremediğinin veya kısa sürede yerine getiremeyeceğinin tespit edilmesi halinde Kurul'un tazmin kararı alacağı düzenlenmiş olup, Kanun'un 83'üncü maddesi ile yatırımcıların Kanun'daki şartlar çerçevesinde tazmini amacıyla kamu tüzel kişiliğini haiz YTM kurulmuştur.

Kanun'un 83 ve 85'inci maddelerinde ise YTM ve tazmin süreciyle ilgili çeşitli belirlemelerin yapılması Kurul'a veya Kurul tarafından yapılacak düzenlemelere bırakılmıştır. YTM'nin organizasyon ve yönetimine ilişkin usul ve esasları düzenleyen "Yatırımcı Tazmin Merkezine İlişkin Yönetmelik" (Yönetmelik) ise 06/06/2013 tarihli ve 28669 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Bütün yatırım kuruluşlarının YTM'ye katılması zorunludur.

2.7.2. YTM'nin Amacı

YTM, özellikle küçük yatırımcıların yatırım kuruluşlarının mali durumlarının bozulması nedeniyle zarara uğramalarının önlenmesi, yatırımcıların yatırım kuruluşlarından kaynaklanan risklere karşı korunması ve bu sayede sermaye piyasalarına olan güvenin artırılması amacıyla kurulmuştur.

2.7.3. Tazminin Kapsamı

Tazminin kapsamını, yatırımcılara ait olan ve yatırım hizmeti ve faaliyeti veya yan hizmetler ile bağlantılı olarak yatırım kuruluşu tarafından yatırımcı adına saklanan veya yönetilen nakit ödeme veya SPA'nın teslim yükümlülüklerinin yerine getirilmemesinden kaynaklanan talepler oluşturur. Yatırımcıları tazmin kararı verilen kuruluşların yatırımcıları, bu madde kapsamında tazmin talep etme hakkına sahiptir.

Yatırımcıların yatırım danışmanlığı veya piyasadaki fiyat hareketlerinden kaynaklanan zararları tazmin kapsamında değildir. Kanun'un 106'ncı ve 107'nci maddelerde yer alan suçlardan veya suçtan kaynaklanan mal varlığı değerlerini aklama suçundan mahkûm olan yatırımcılara ait talepler, söz konusu eylemlerle ilgili alacaklarla sınırlı olmak üzere, tazmin kapsamı dışındadır.

Hak sahibi her bir yatırımcıya ödenecek azami tazmin tutarı yüz bin Türk Lirasıdır. Bu tutar 01.01.2014 tarihinden itibaren her yıl ilan edilen yeniden değerlendirme katsayısı oranında artırılır. Kurul'un teklifi üzerine Bakanlar Kurulu tarafından toplam tazmin tutarı beş katına kadar artırılabilir. Bu sınır, hesap sayısı, türü ve para birimine bakılmaksızın, bir yatırımcının aynı kuruluştan olan taleplerinin tümünü kapsar.

2.8. Sermaye Piyasası Araçlarının Vergilendirilmesi (2015 yılı)

GELİR TÜRÜ	TAM MÜKELLEF KURUM	TAM MÜKELLEF GERÇEK KİŞİ	DAR MÜKELLEF KURUM (1)	DAR MÜKELLEF GERÇEK KİŞİ
HİSSE SENEDİ ALIM SATIM KAZANCI 1.1.2006 tarihinden SONRA iktisap edilmiş hisse senetleri	<p>1) Borsa İstanbul'da (BİST) işlem gören, menkul kıymet yatırım ortaklığı dışındaki hisse senetlerinin satışından elde edilen kazançlar; - %0 oranında stopaja tabi. - Kurumlar vergisine tabi.</p> <p>2) BİST'te işlem gören menkul kıymet yatırım ortaklığı hisse senetlerinin satışından; a) Anonim, eshamlı komandit ve limited şirketler ile yatırım fonları tarafından elde edilen kazançlar; - %0 oranında stopaja tabi. - Kurumlar vergisine tabi. b) Yukarıda sayılanların dışındaki kurumlar (3) tarafından elde edilen kazançlar; - %10 oranında stopaja tabi. (1 yıldan fazla elde tutulardan stopaj yapılmaz.) - Beyanname vermesi gereken kurumlar, ödenen stopajı beyanname üzerinde hesaplanan kurumlar vergisinden mahsup edebilirler. 3) Banka ve aracı kurum aracılığı olmaksızın hisse senedi alım satım işlemlerinden sağlanan kazançlar; - Stopaja tabi değil. - Kurumlar vergisine tabi. - Kurumlar vergisi mükelleflerince KVK'nın 5/1-e bendindeki şartların yerine getirilmesi halinde, kazancın %75'i kurumlar vergisinden istisna olur.</p>	<p>1) BİST'te işlem gören, menkul kıymet yatırım ortaklığı dışındaki hisse senetlerinin satışından elde edilen kazançlar; - %0 oranında stopaja tabi. - Stopaj nihai vergidir. - Beyan edilmez.</p> <p>2) BİST'te işlem gören menkul kıymet yatırım ortaklığı hisse senetlerinin satışından elde edilen kazançlar; - %10 oranında stopaja tabi. (1 yıldan fazla elde tutulardan stopaj yapılmaz.) - Stopaj nihai vergidir. - Beyan edilmez.</p> <p>3) Banka ve aracı kurumlar vasıtasıyla elde edilmeyen alım satım kazancı (örneğin borsaya kayıtlı olmayan hisse senetleri), Gelir Vergisi Kanunu'nun genel hükümlerine göre beyan edilir. 2 yıldan fazla elde tutulan tam mükellef kurumlara ait hisse senetlerinden elde edilen kazançlar istisnadır.</p>	<p>1) BİST'te işlem gören, menkul kıymet yatırım ortaklığı dışındaki hisse senetlerinin satışından elde edilen kazançlar; - %0 oranında stopaja tabi. - Stopaj nihai vergidir. - Beyan edilmez.</p> <p>2) BİST'te işlem gören menkul kıymet yatırım ortaklığı hisse senetlerinin satışından; a) Anonim, eshamlı komandit ve limited şirket niteliğindeki yabancı kurumlar ile Sermaye Piyasası Kanunu'na göre kurulan yatırım fonları ve yatırım ortaklıklarıyla benzer nitelikte olduğu Maliye Bakanlığınca belirlenen yabancı kurumlar (4) tarafından elde edilen kazançlar; - %0 oranında stopaja tabi. - Stopaj nihai vergidir. - Beyan edilmez.</p> <p>b) Yukarıda sayılanların dışındaki kurumlar tarafından elde edilen kazançlar; - %10 oranında stopaja tabi. (1 yıldan fazla elde tutulardan stopaj yapılmaz.) - Beyan edilmez.</p> <p>3) Banka ve aracı kurum aracılığı olmaksızın alım satım işlemlerinden sağlanan kazançlar; - Stopaja tabi değil. - Kurumlar vergisine tabi. - Kurumlar vergisi sonrası kalan tutar %15 oranında gelir vergisi stopajına tabidir.</p>	<p>1) BİST'te işlem gören, menkul kıymet yatırım ortaklığı dışındaki hisse senetlerinin satışından elde edilen kazançlar; - %0 oranında stopaja tabi. - Stopaj nihai vergidir. - Beyan edilmez.</p> <p>2) BİST'te işlem gören menkul kıymet yatırım ortaklığı hisse senetlerinin satışından elde edilen kazançlar; - %10 oranında stopaja tabi. (1 yıldan fazla elde tutulardan stopaj yapılmaz.) - Stopaj nihai vergidir. - Beyan edilmez.</p> <p>3) Banka ve aracı kurumlar vasıtasıyla elde edilmeyen alım satım kazancı (örneğin borsaya kayıtlı olmayan hisse senetleri), Gelir Vergisi Kanunu'nun genel hükümlerine göre beyan edilir. 2 yıldan fazla elde tutulan tam mükellef kurumlara ait hisse senetlerinden elde edilen kazançlar istisnadır.</p>

ARACI KURULUŞ VARANTLARINDAN ELDE EDİLEN KAZANÇLAR (BİST'te işlem gören)	Dayanak varlığı hisse senedi veya hisse senedi endeksi olan varantlardan elde edilen kazançlar; - %0 oranında stopaja tabi. - Kurumlar vergisine tabi.	Dayanak varlığı hisse senedi veya hisse senedi endeksi olan varantlardan elde edilen kazançlar; - %0 oranında stopaja tabi. - Stopaj nihai vergidir. - Beyan edilmez.	Dayanak varlığı hisse senedi veya hisse senedi endeksi olan varantlardan elde edilen kazançlar; - %0 oranında stopaja tabi. - Stopaj nihai vergidir. - Beyan edilmez.	Dayanak varlığı hisse senedi veya hisse senedi endeksi olan varantlardan elde edilen kazançlar; - %0 oranında stopaja tabi. - Stopaj nihai vergidir. - Beyan edilmez.
HİSSE SENEDİ KAR PAYI GELİRLERİ (MKYO ve GYO hariç)	- Stopaja tabi değil. - Tam mükellef kurumlardan (Girişim sermayesi yatırım fon ve ortaklıkları dahil) elde edilenler kurumlar vergisinden istisna (KVK 5/1-a).	- Kar dağıtımı yapan kurum tarafından %15 oranında stopaj yapılır. (Girişim sermayesi yatırım fon ve ortaklıkları %0) - Tam mükellef kurumlardan elde edilen temettü gelirinin (stopaj öncesi) yarısının, varsa tevkif suretiyle vergilendirilmiş diğer menkul ve gayrimenkul sermaye iratları ile birlikte toplam tutarının, 2015 yılı için geçerli olan 29.000 TL'lik beyan sınırını aşması halinde, temettü gelirinin yarısı yıllık beyanname ile beyan edilir. (Gelir Vergisi Kanunu'nun geçici 62. maddesinde belirtilen kazançlar hariç) - Temettüyü dağıtan kurum tarafından yapılan stopajın tamamı, beyanname üzerinde hesaplanan gelir vergisinden mahsup edilir.	- Kar dağıtımı yapan kurum tarafından %15 oranında stopaj yapılır. (Girişim sermayesi yatırım fon ve ortaklıkları %0) - Stopaj nihai vergidir. - Beyan edilmez.	- Kar dağıtımı yapan kurum tarafından %15 oranında stopaj yapılır. (Girişim sermayesi yatırım fon ve ortaklıkları %0) - Stopaj nihai vergidir. - Beyan edilmez.
MENKUL KIYMET YATIRIM ORTAKLIĞI (MKYO) VE GAYRİMENKUL YATIRIM ORTAKLIĞI (GYO) HİSSE SENEDİ KAR PAYI GELİRLERİ	- Stopaja tabi değil. - Kurumlar vergisine tabi.	- Kar dağıtımı yapan kurum tarafından stopaj yapılır (%0). - Tam mükellef kurumlardan elde edilen temettü gelirinin yarısının, varsa tevkif suretiyle vergilendirilmiş diğer menkul ve gayrimenkul sermaye iratları ile birlikte toplam tutarının, 2015 yılı için geçerli olan 29.000 TL'lik beyan sınırını aşması halinde, temettü gelirinin yarısı yıllık beyanname ile beyan edilir.	- Kar dağıtımı yapan kurum tarafından stopaj yapılır (%0). - Stopaj nihai vergidir. - Beyan edilmez.	- Kar dağıtımı yapan kurum tarafından stopaj yapılır (%0). - Stopaj nihai vergidir. - Beyan edilmez.

<p>DEVLET TAHVİLİ, HAZİNE BONOŞU FAİZ GELİRLERİ 1.1.2006 tarihinden SONRA ihraç edilmiş olanlar</p>	<p>1) Anonim, eshamlı komandit ve limited şirketler ile yatırım fonları tarafından elde edilen faiz gelirleri; - %0 oranında stopaja tabi. - Kurumlar vergisine tabi. 2) Yukarıda sayılanların dışındaki kurumlar (3) tarafından elde edilen faiz gelirleri; - %10 oranında stopaja tabi. - Beyanname vermesi gereken kurumlar, ödenen stopajı beyanname üzerinde hesaplanan kurumlar vergisinden mahsup edebilirler.</p>	<p>- %10 oranında stopaja tabi. - Stopaj nihai vergidir. - Beyan edilmez.</p>	<p>1) Anonim, eshamlı komandit ve limited şirket niteliğindeki yabancı kurumlar ile Sermaye Piyasası Kanunu'na göre kurulan yatırım fonları ve yatırım ortaklıklarıyla benzer nitelikte olduğu Maliye Bakanlığı'nca belirlenen yabancı kurumlar (4) tarafından elde edilen faiz gelirleri; - %0 oranında stopaja tabi. - Stopaj nihai vergidir. - Beyan edilmez. 2) Yukarıda sayılanların dışındaki kurumlar tarafından elde edilen faiz gelirleri; - %10 oranında stopaja tabi. - Stopaj nihai vergidir. - Beyan edilmez.</p>	<p>- %10 oranında stopaja tabi. - Stopaj nihai vergidir. - Beyan edilmez.</p>
<p>DEVLET TAHVİLİ, HAZİNE BONOŞU ALIM SATIM KAZANÇLARI 1.1.2006 tarihinden SONRA ihraç edilmiş olanlar</p>	<p>1) Anonim, eshamlı komandit ve limited şirketler ile yatırım fonları tarafından elde edilen kazançlar; - %0 oranında stopaja tabi. - Kurumlar vergisine tabi. 2) Yukarıda sayılanların dışındaki kurumlar (3) tarafından elde edilen kazançlar; - %10 oranında stopaja tabi. - Beyanname vermesi gereken kurumlar, ödenen stopajı beyanname üzerinde hesaplanan kurumlar vergisinden mahsup edebilirler.</p>	<p>- %10 oranında stopaja tabi. - Stopaj nihai vergidir. - Beyan edilmez.</p>	<p>1) Anonim, eshamlı komandit ve limited şirket niteliğindeki yabancı kurumlar ile Sermaye Piyasası Kanunu'na göre kurulan yatırım fonları ve yatırım ortaklıklarıyla benzer nitelikte olduğu Maliye Bakanlığı'nca belirlenen yabancı kurumlar (4) tarafından elde edilen kazançlar; - %0 oranında stopaja tabi. - Stopaj nihai vergidir. - Beyan edilmez. 2) Yukarıda sayılanların dışındaki kurumlar tarafından elde edilen kazançlar; - %10 oranında stopaja tabi. - Stopaj nihai vergidir. - Beyan edilmez.</p>	<p>- %10 oranında stopaja tabi. - Stopaj nihai vergidir. - Beyan edilmez.</p>
<p>HAZİNE MÜŞTARLIĞI TARAFINDAN İHRAÇ EDİLEN EUROBONDLARIN FAİZ GELİRLERİ</p>	<p>- Stopaja tabi (%0). - Kurumlar vergisine tabi.</p>	<p>- Stopaja tabi (%0). - İtfada oluşan anapara kur farkı gelir sayılmaz. - Enflasyon indirimi uygulanmaz. - Elde edilen faiz gelirlerinin, stopaja tabi tutulmuş diğer menkul ve gayrimenkul sermaye iratları ile birlikte, 2015 yılı için geçerli olan 29.000 TL'lik beyan sınırını aşması beyan edilir.</p>	<p>- Stopaja tabi (%0). - Beyan edilmez.</p>	<p>- Stopaja tabi (%0). - Beyan edilmez.</p>

<p>HAZİNE MÜSTEŞARLIĞI TARAFINDAN İHRAÇ EDİLEN EUROBONDLARIN ALIM SATIM KAZANÇLARI 1.1.2006 tarihinden ÖNCE ihraç edilmiş olanlar</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Stopaja tabi değil. - Kurumlar vergisine tabi. 	<ul style="list-style-type: none"> - Stopaja tabi değil. - Alım satım kazancı Türk Lirası bazında hesaplanır. - İktisap bedeli, herhangi bir şarta bağlı olmaksızın, elden çıkarıldığı ay hariç olmak üzere Yİ-ÜFE artış oranında artırılabilir. - Alım satım zararları, alım satım karlarına mahsup edilir. (2) - Diğer alım satım kazançlarıyla birlikte 2015 yılı için 23.000 TL'si vergiden istisnadır. İstisnayı aşan kısım beyan edilir. 	<ul style="list-style-type: none"> - Stopaja tabi değil. - Beyan edilmez. 	<ul style="list-style-type: none"> - Stopaja tabi değil. - Beyan edilmez.
<p>HAZİNE MÜSTEŞARLIĞI TARAFINDAN İHRAÇ EDİLEN EUROBONDLARIN ALIM SATIM KAZANÇLARI 1.1.2006 tarihinden SONRA ihraç edilmiş olanlar</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Stopaja tabi değil. - Kurumlar vergisine tabi. 	<ul style="list-style-type: none"> - Stopaja tabi değil. - Alım satım kazancı Türk Lirası bazında hesaplanır. - Yİ-ÜFE artış oranının %10 veya üzerinde olması şartıyla, iktisap bedeli elden çıkarıldığı ay hariç olmak üzere Yİ-ÜFE artış oranında artırılabilir. - Alım satım zararları, alım satım karlarına mahsup edilir. (2) - Kazancın tutarı ne olursa olsun beyan edilir. 	<ul style="list-style-type: none"> - Stopaja tabi değil. - Beyan edilmez. 	<ul style="list-style-type: none"> - Stopaja tabi değil. - Beyan edilmez.

<p>MENKUL KIYMET YATIRIM FONU KATILMA BELGELERİNDEN ELDE EDİLEN KAR PAYLARI</p>	<p>1) Anonim, eshamlı komandit ve limited şirketler tarafından elde edilenler; - %0 oranında stopaja tabi. - Kurumlar vergisine tabi. 2) Yukarıda sayılanların dışındaki kurumlar (3) tarafından; - Sürekli olarak portföyünün en az %51'i BİST'te işlem gören hisse senetlerinden oluşan yatırım fonlarının, bir yıldan fazla süreyle elde tutulan katılma belgelerinden elde edilenler stopaja tabi değil. - Aylık ağırlıklı ortalama bazda portföylerinin en az %75'i BİST'te işlem gören hisse senetleri hariç) oluşan hisse senedi yoğun fonların katılma belgelerinden elde edilenler %0 oranında stopaja tabi. - Yukarıda belirtilen fonlar dışındaki yatırım fonu katılma belgelerinden elde edilenler %10 oranında stopaja tabi. - Beyanname vermesi gereken kurumlar, ödenen stopaja beyanname üzerinde hesaplanan kurumlar vergisinden mahsup edebilirler.</p>	<p>- Sürekli olarak portföyünün en az %51'i BİST'te işlem gören hisse senetlerinden oluşan yatırım fonlarının, bir yıldan fazla süreyle elde tutulan katılma belgelerinden elde edilenler stopaja tabi değil. Bu gelirler beyan da edilmez. - Aylık ağırlıklı ortalama bazda portföylerinin en az %75'i BİST'te işlem gören hisse senetlerinden (MKYO hisse senetleri hariç) oluşan hisse senedi yoğun fonların katılma belgelerinden elde edilenler %0 oranında stopaja tabi. - Yukarıda belirtilen fonlar dışındaki yatırım fonu katılma belgelerinden elde edilenler %10 oranında stopaja tabi. - Stopaj nihai vergidir. - Beyan edilmez.</p>	<p>1) Anonim, eshamlı komandit ve limited şirket niteliğindeki yabancı kurumlar ile Sermaye Piyasası Kanunu'na göre kurulan yatırım fonları ve yatırım ortaklıklarıyla benzer nitelikte olduğu Maliye Bakanlığı'nca belirlenen yabancı kurumlar (4) tarafından elde edilenler; - %0 oranında stopaja tabi. - Stopaj nihai vergidir. - Beyan edilmez. 2) Yukarıda sayılanların dışındaki kurumlar tarafından; - Sürekli olarak portföyünün en az %51'i BİST'te işlem gören hisse senetlerinden oluşan yatırım fonlarının, bir yıldan fazla süreyle elde tutulan katılma belgelerinden elde edilenler stopaja tabi değil. - Aylık ağırlıklı ortalama bazda portföylerinin en az %75'i BİST'te işlem gören hisse senetleri hariç) oluşan hisse senedi yoğun fonların katılma belgelerinden elde edilenler %0 oranında stopaja tabi. - Yukarıda belirtilen fonlar dışındaki yatırım fonu katılma belgelerinden elde edilenler %10 oranında stopaja tabi. - Stopaj nihai vergidir. - Beyan edilmez.</p>	<p>- Sürekli olarak portföyünün en az %51'i BİST'te işlem gören hisse senetlerinden oluşan yatırım fonlarının, bir yıldan fazla süreyle elde tutulan katılma belgelerinden elde edilenler stopaja tabi değil. Bu gelirler beyan da edilmez. - Aylık ağırlıklı ortalama bazda portföylerinin en az %75'i BİST'te işlem gören hisse senetlerinden (MKYO hisse senetleri hariç) oluşan hisse senedi yoğun fonların katılma belgelerinden elde edilenler %0 oranında stopaja tabi. - Yukarıda belirtilen fonlar dışındaki yatırım fonu katılma belgelerinden elde edilenler %10 oranında stopaja tabi. - Stopaj nihai vergidir. - Beyan edilmez.</p>
--	---	--	--	--

<p>BORSA YATIRIM FONLARI KATILMA BELGELERİNİN ALIM SATIM KAZANÇLARI</p>	<p>1) Anonim, eshamlı komandit ve limited şirketler ile yatırım fonları tarafından elde edilen kazançlar; - %0 oranında stopaja tabi. - Kurumlar vergisine tabi. 2) Yukarıda sayılanların dışındaki kurumlar (3) tarafından; - Aylık ağırlıklı ortalama bazda portföylerinin en az %75'i BİST'te işlem gören hisse senetlerinden (MKYO hisse senetleri hariç) oluşan hisse senedi yoğun fonlardan elde edilenler %0 oranında stopaja tabi. - Diğer borsa yatırım fonlarından elde edilenler %10 oranında stopaja tabi. - Beyanname vermesi gereken kurumlar, ödenen stopajı beyanname üzerinde hesaplanan kurumlar vergisinden mahsup edebilirler.</p>	<p>- Aylık ağırlıklı ortalama bazda portföylerinin en az %75'i BİST'te işlem gören hisse senetlerinden (MKYO hisse senetleri hariç) oluşan hisse senedi yoğun fonlardan elde edilenler %0 oranında stopaja tabi. - Diğer borsa yatırım fonlarından elde edilenler %10 oranında stopaja tabi. - Stopaj nihai vergidir. - Beyan edilmez.</p>	<p>1) Anonim, eshamlı komandit ve limited şirket niteliğindeki yabancı kurumlar ile Sermaye Piyasası Kanunu'na göre kurulan yatırım fonları ve yatırım ortaklıklarıyla benzer nitelikte olduğu Maliye Bakanlığınca belirlenen yabancı kurumlar (4) tarafından elde edilen kazançlar; - %0 oranında stopaja tabi. - Stopaj nihai vergidir. - Beyan edilmez. 2) Yukarıda sayılanların dışındaki kurumlar tarafından; - Aylık ağırlıklı ortalama bazda portföylerinin en az %75'i BİST'te işlem gören hisse senetlerinden (MKYO hisse senetleri hariç) oluşan hisse senedi yoğun fonlardan elde edilenler %0 oranında stopaja tabi. - Diğer borsa yatırım fonlarından elde edilenler %10 oranında stopaja tabi. - Stopaj nihai vergidir. - Beyan edilmez.</p>	<p>- Aylık ağırlıklı ortalama bazda portföylerinin en az %75'i BİST'te işlem gören hisse senetlerinden (MKYO hisse senetleri hariç) oluşan hisse senedi yoğun fonlardan elde edilenler %0 oranında stopaja tabi. - Diğer borsa yatırım fonlarından elde edilenler %10 oranında stopaja tabi. - Stopaj nihai vergidir. - Beyan edilmez.</p>
--	--	---	--	---

<p>ÖZEL SEKTÖR TAHVİLİ (TAHVİL, VARLIĞA DAYALI MENKUL KIYMET, FINANSMAN BONOŞU) FAİZ GELİRİ 1.1.2006 tarihinden SONRA ihraç edilmiş olanlar</p>	<p>1) Banka ve aracı kurum aracılığıyla Türkiye'de ihraç edilenlerden; a) Anonim, eshamlı komandit ve limited şirketler ile yatırım fonları tarafından elde edilen faiz gelirleri; - %0 oranında stopaja tabi. - Kurumlar vergisine tabi. b) Yukarıda sayılanların dışındaki kurumlar (3) tarafından elde edilen faiz gelirleri; - %10 oranında stopaja tabi. - Beyanname vermesi gereken kurumlar, ödenen stopajı beyanname üzerinde hesaplanan kurumlar vergisinden mahsup edebilirler. 2) Banka ve aracı kurum aracılığı olmaksızın Türkiye'de ihraç edilenlerden elde edilen faiz gelirleri (banka ve aracı kurumlarca elde edilenler hariç) %10 oranında stopaja tabi. - Kurumlar vergisine tabi. - Ödenen stopaj beyanname üzerinde hesaplanan kurumlar vergisinden mahsup edilebilir. 3) Tam mükellef kurumlar tarafından yurt dışında ihraç edilen tahvillerden elde edilen faiz gelirleri, tahvilin vadesine göre %0 ile %10 arasında (5) değişen oranlarda stopaja tabi. - Kurumlar vergisine tabi. - Ödenen stopaj, beyanname üzerinde hesaplanan kurumlar vergisinden mahsup edilebilir.</p>	<p>1) Türkiye'de ihraç edilenlerden elde edilen faiz gelirleri; - %10 oranında stopaja tabi. - Stopaj nihai vergidir. - Beyan edilmez. 2) Tam mükellef kurumlar tarafından yurt dışında ihraç edilen tahvillerden elde edilen faiz gelirleri, tahvilin vadesine göre %0 ile %10 arasında (5) değişen oranlarda stopaja tabi. - Yabancı para cinsinden ihraç edilen tahvillerin itfasında oluşan anapara kur farkı gelir sayılmaz. - Elde edilen faiz gelirlerinin, stopaja tabi tutulmuş diğer menkul ve gayrimenkul sermaye iratları ile birlikte, 2015 yılı için geçerli olan 29.000 TL'lik beyan sınırını aşması halinde, gelirin tamamı beyan edilir. - Ödenen stopaj, beyanname üzerinde hesaplanan gelir vergisinden mahsup edilebilir.</p>	<p>1) Banka ve aracı kurum aracılığıyla Türkiye'de ihraç edilenlerden; a) Anonim, eshamlı komandit ve limited şirket niteliğindeki yabancı kurumlar ile Sermaye Piyasası Kanunu'na göre kurulan yatırım fonları ve yatırım ortaklıklarıyla benzer nitelikte olduğu Maliye Bakanlığınca belirlenen yabancı kurumlar (4) tarafından elde edilen faiz gelirleri; - %0 oranında stopaja tabi. - Stopaj nihai vergidir. - Beyan edilmez. b) Yukarıda sayılanların dışındaki kurumlar tarafından elde edilen faiz gelirleri; - %10 oranında stopaja tabi. - Stopaj nihai vergidir. - Beyan edilmez. 2) Banka ve aracı kurum aracılığı olmaksızın Türkiye'de ihraç edilenlerden elde edilen faiz gelirleri; - %10 oranında stopaja tabi. - Stopaj nihai vergidir. - Beyan edilmez. 3) Tam mükellef kurumlar tarafından yurt dışında ihraç edilen tahvillerden elde edilen faiz gelirleri, tahvilin vadesine göre %0 ile %10 arasında (5) değişen oranlarda stopaja tabi. - Stopaj nihai vergidir. - Beyan edilmez.</p>	<p>1) Türkiye'de ihraç edilenlerden elde edilen faiz gelirleri; - %10 oranında stopaja tabi. - Stopaj nihai vergidir. - Beyan edilmez. 2) Tam mükellef kurumlar tarafından yurt dışında ihraç edilen tahvillerden elde edilen faiz gelirleri, tahvilin vadesine göre %0 ile %10 arasında (5) değişen oranlarda stopaja tabi. - Stopaj nihai vergidir. - Beyan edilmez.</p>
--	--	--	--	--

<p>ÖZEL SEKTÖR TAHVİLİ (TAHVİL, VARLIĞA DAYALI MENKUL KIYMET, FINANSMAN BONUSU) ALIM SATIM KAZANÇLARI 1.1.2006 tarihinden SONRA ihraç edilmiş olanlar</p>	<p>1) Banka ve aracı kurum aracılığıyla Türkiye'de ihraç edilenlerden; a) Anonim, eshamlı komandit ve limited şirketler ile yatırım fonları tarafından elde edilen kazançlar; - %0 oranında stopaja tabi. - Kurumlar vergisine tabi. b) Yukarıda sayılanların dışındaki kurumlar (3) tarafından elde edilen kazançlar; - %10 oranında stopaja tabi. - Beyanname vermesi gereken kurumlar, ödenen stopaja beyanname üzerinde hesaplanan kurumlar vergisinden mahsup edebilirler. 2) Banka ve aracı kurum aracılığı olmaksızın ihraç edilenlerden elde edilen kazançlar; - Stopaja tabi değil. - Kurumlar vergisine tabi. 3) Tam mükellef kurumlar tarafından yurt dışında ihraç edilen tahvillerden sağlanan kazançlar; - Stopaja tabi değil. - Kurumlar vergisine tabi</p>	<p>1) Banka ve aracı kurum aracılığıyla Türkiye'de ihraç edilenlerden elde edilen kazançlar; - %10 oranında stopaja tabi. - Stopaj nihai vergidir. - Beyan edilmez. 2) Banka ve aracı kurum aracılığı olmaksızın ihraç edilen tahviller ile tam mükellef kurumlar tarafından yurt dışında ihraç edilen tahvillerden sağlanan kazançlar; - Stopaja tabi değil. - Alım satım kazancı Türk Lirası bazında hesaplanır. - Yı-ÜFE artış oranının %10 veya üzerinde olması şartıyla, iktisap bedeli elden çıkarıldığı ay hariç olmak üzere Yı-ÜFE artış oranında artırılabilir. - Alım satım zararları, alım satım karlarına mahsup edilir. (2) - Kazancın tutarı ne olursa olsun beyan edilir.</p>	<p>1) Banka ve aracı kurum aracılığıyla Türkiye'de ihraç edilenlerden; a) Anonim, eshamlı komandit ve limited şirket niteliğindeki yabancı kurumlar ile Sermaye Piyasası Kanunu'na göre kurulan yatırım fonları ve yatırım ortaklıklarıyla benzer nitelikte olduğu Maliye Bakanlığı'nca belirlenen yabancı kurumlar (4) tarafından elde edilen kazançlar; - %0 oranında stopaja tabi. - Stopaj nihai vergidir. - Beyan edilmez. b) Yukarıda sayılanların dışındaki kurumlar tarafından elde edilen kazançlar; - %10 oranında stopaja tabi. - Stopaj nihai vergidir. - Beyan edilmez. 2) Banka ve aracı kurum aracılığı olmaksızın ihraç edilenlerden Türkiye'de sağlanan kazançlar; - Stopaja tabi değil. - Kur farkından doğan kazançlar vergiye tabi değil. - Kurumlar vergisine tabi. - Kurumlar vergisinden sonra ana merkeze aktarılan kısmı %15 oranında stopaja tabi. 3) Tam mükellef kurumlar tarafından yurt dışında ihraç edilen tahvillerden sağlanan kazançlar; - Stopaja tabi değil. - Beyan edilmez.</p>	<p>1) Banka ve aracı kurum aracılığıyla Türkiye'de ihraç edilenlerden sağlanan kazançlar; - %10 oranında stopaja tabi. - Stopaj nihai vergidir. - Beyan edilmez. 2) Banka ve aracı kurum aracılığı olmaksızın ihraç edilenlerden Türkiye'de sağlanan kazançlar; - Stopaja tabi değil. - Alım satım kazancı Türk Lirası bazında hesaplanır. - Yı-ÜFE artış oranının %10 veya üzerinde olması şartıyla, iktisap bedeli elden çıkarıldığı ay hariç olmak üzere YıÜFE artış oranında artırılabilir. - Alım satım zararları, alım satım karlarına mahsup edilir. (2) - Kazancın tutarı ne olursa olsun beyan edilir. 3) Tam mükellef kurumlar tarafından yurt dışında ihraç edilen tahvillerden sağlanan kazançlar; - Stopaja tabi değil. - Beyan edilmez.</p>
--	--	--	--	---

<p>KİRA SERTİFİKALARINDAN ELDE EDİLEN KAR PAYI GELİRLERİ (Tam mükellef varlık kiralama şirketleri tarafından ihraç edilen)</p>	<p>1) Anonim, eshamlı komandit ve limited şirketler ile yatırım fonları tarafından elde edilen gelirler; - %0 oranında stopaja tabi. - Kurumlar vergisine tabi. 2) Yukarıda sayılanların dışındaki kurumlar (3) tarafından elde edilen gelirler; - %10 oranında stopaja tabi. - Beyanname vermesi gereken kurumlar, ödenen stopajı beyanname üzerinde hesaplanan kurumlar vergisinden mahsup edebilirler. 3) Yurt dışında ihraç edilenlerden elde edilen gelirler; - Vadesine göre %0 ile %10 arasında (5) değişen oranlarda stopaja tabi. - Hazine Müsteşarlığı Varlık Kiralama A.Ş. tarafından ihraç edilenlerde stopaj oranı %0. - Kurumlar vergisine tabi. - Ödenen stopaj, beyanname üzerinde hesaplanan kurumlar vergisinden mahsup edilebilir.</p>	<p>1) Türkiye’de ihraç edilenlerden elde edilen gelirler; - %10 oranında stopaja tabi. - Stopaj nihai vergidir. - Beyan edilmez. 2) Yurt dışında ihraç edilenlerden elde edilen gelirler; - Vadesine göre %0 ile %10 arasında (5) değişen oranlarda stopaja tabi. - Hazine Müsteşarlığı Varlık Kiralama A.Ş. tarafından ihraç edilenlerde stopaj oranı %0. - Yabancı para cinsinden ihraç edilen kira sertifikalarının itfasında oluşan anapara kur farkı gelir sayılmaz. - Elde edilen gelirler, stopaja tabi tutulmuş diğer menkul ve gayrimenkul sermaye iratları ile birlikte, 2015 yılı için geçerli olan 29.000 TL’lik beyan sınırını aşması halinde, gelirin tamamı beyan edilir. - Ödenen stopaj beyanname üzerinde hesaplanan gelir vergisinden mahsup edilebilir.</p>	<p>1) Anonim, eshamlı komandit ve limited şirket niteliğindeki yabancı kurumlar ile Sermaye Piyasası Kanunu’na göre kurulan yatırım fonları ve yatırım ortaklıklarıyla benzer nitelikte olduğu Maliye Bakanlığı’nca belirlenen yabancı kurumlar (4) tarafından elde edilen gelirler; - %0 oranında stopaja tabi. - Stopaj nihai vergidir. - Beyan edilmez. 2) Yukarıda sayılanların dışındaki kurumlar tarafından elde edilen gelirler; - %10 oranında stopaja tabi. - Stopaj nihai vergidir. - Beyan edilmez. 3) Yurt dışında ihraç edilenlerden elde edilen gelirler; - Vadesine göre %0 ile %10 arasında (5) değişen oranlarda stopaja tabi. - Hazine Müsteşarlığı Varlık Kiralama A.Ş. tarafından ihraç edilenlerde stopaj oranı %0. - Stopaj nihai vergidir. - Beyan edilmez.</p>	<p>1) Türkiye’de ihraç edilenlerden elde edilen gelirler; - %10 oranında stopaja tabi. - Stopaj nihai vergidir. - Beyan edilmez. 2) Yurt dışında ihraç edilenlerden elde edilen gelirler; - Vadesine göre %0 ile %10 arasında (5) değişen oranlarda stopaja tabi. - Hazine Müsteşarlığı Varlık Kiralama A.Ş. tarafından ihraç edilenlerde stopaj oranı %0. - Stopaj nihai vergidir. - Beyan edilmez.</p>
---	---	---	--	--

<p>KİRA SERTİFİKALARINDAN SAĞLANAN ALIM SATIM KAZANÇLARI (Tam mükellef varlık kiralama şirketleri tarafından ihraç edilen)</p>	<p>1) Anonim, eshamlı komandit ve limited şirketler ile yatırım fonları tarafından elde edilen kazançlar; - %0 oranında stopaja tabi. - Kurumlar vergisine tabi. 2) Yukarıda sayılanların dışındaki kurumlar (3) tarafından elde edilen kazançlar; - %10 oranında stopaja tabi. - Beyanname vermesi gereken kurumlar, ödenen stopajı beyanname üzerinde hesaplanan kurumlar vergisinden mahsup edebilirler. 3) Yurt dışında ihraç edilenlerden (Hazine Müsteşarlığı A.Ş.'nin ihraç ettikleri dahil) sağlanan kazançlar; - Stopaja tabi değil. - Kurumlar vergisine tabi.</p>	<p>1) Türkiye'de ihraç edilenlerden sağlanan kazançlar; - %10 oranında stopaja tabi. - Stopaj nihai vergidir. - Beyan edilmez. 2) Yurt dışında ihraç edilenlerden (Hazine Müsteşarlığı A.Ş.'nin ihraç ettikleri dahil) sağlanan kazançlar; - Stopaja tabi değil. - Alım satım kazancı Türk Lirası bazında hesaplanır. - Yı-ÜFE artış oranının %10 veya üzerinde olması şartıyla, iktisap bedeli elden çıkarıldığı ay hariç olmak üzere Yı-ÜFE artış oranında artırılabilir. - Alım satım zararları, alım satım karlarına mahsup edilir. (2) - Kazancın tutarı ne olursa olsun beyan edilir.</p>	<p>1) Anonim, eshamlı komandit ve limited şirket niteliğindeki yabancı kurumlar ile Sermaye Piyasası Kanunu'na göre kurulan yatırım fonları ve yatırım ortaklıklarıyla benzer nitelikte olduğu Maliye Bakanlığı'nca belirlenen yabancı kurumlar (4) tarafından elde edilen kazançlar; - %0 oranında stopaja tabi. - Stopaj nihai vergidir. - Beyan edilmez. 2) Yukarıda sayılanların dışındaki kurumlar tarafından elde edilen kazançlar; - %10 oranında stopaja tabi. - Stopaj nihai vergidir. - Beyan edilmez. 3) Yurt dışında ihraç edilenlerden (Hazine Müsteşarlığı A.Ş.'nin ihraç ettikleri dahil) sağlanan kazançlar; - Stopaja tabi değil. - Beyan edilmez.</p>	<p>1) Türkiye'de ihraç edilenlerden sağlanan kazançlar; - %10 oranında stopaja tabi. - Stopaj nihai vergidir. - Beyan edilmez. 2) Yurt dışında ihraç edilenlerden (Hazine Müsteşarlığı A.Ş.'nin ihraç ettikleri dahil) sağlanan kazançlar; - Stopaja tabi değil. - Beyan edilmez.</p>
<p>REPO GELİRLERİ</p>	<p>- %15 oranında stopaja tabi. - Kurumlar vergisine tabi. - Ödenen stopaj beyanname üzerinde hesaplanan kurumlar vergisinden mahsup edilebilir.</p>	<p>- %15 oranında stopaja tabi. - Stopaj nihai vergidir. - Beyan edilmez.</p>	<p>- %15 oranında stopaja tabi. - Stopaj nihai vergidir. - Beyan edilmez.</p>	<p>- %15 oranında stopaja tabi. - Stopaj nihai vergidir. - Beyan edilmez.</p>

<p>MEVDUAT FAİZLERİ (TL ve DTH)</p>	<p>1) 02.01.2013 tarihinden itibaren açılan veya vadesi yenilenen; a. Döviz tevdiat hesaplarına yürütülen faizlerden; - 6 aya kadar (6 ay dahil) vadeli %18, - 1 yıla kadar (1 yıl dahil) vadeli %15, - 1 yıldan uzun vadeli %13, b. Mevduat faizlerinden; - 6 aya kadar (6 ay dahil) vadeli %15, - 1 yıla kadar (1 yıl dahil) vadeli %12, - 1 yıldan uzun vadeli %10, 2) 02.01.2013 tarihinden itibaren; vadesiz DTH hesaplarına yürütülen faizlerden %18, vadesiz mevduat faizlerinden %15, 3) 02.01.2013 tarihinden önce açılan mevduat hesaplarına yürütülen faizlerden (vadeye veya döviz cinsine bakılmaksızın) %15, oranında stopaj yapılır. - Katılım bankalarının katılma hesabı karşılığında ödenen kar payları için de yukarıdaki stopaj oranları uygulanır. - Bankalar arası mevduat ile aracı kurumların borsa para piyasasında değerlendirdikleri kendilerine ait paralara yürütülen faizler stopaja tabi değildir. - Kurumlar vergisine tabi. - Ödenen stopaj beyanname üzerinde hesaplanan kurumlar vergisinden mahsup edilebilir.</p>	<p>1) 02.01.2013 tarihinden itibaren açılan veya vadesi yenilenen; a. Döviz tevdiat hesaplarına yürütülen faizler üzerinden; - 6 aya kadar (6 ay dahil) vadeli %18, - 1 yıla kadar (1 yıl dahil) vadeli %15, - 1 yıldan uzun vadeli %13, b. Mevduat faizleri üzerinden; - 6 aya kadar (6 ay dahil) vadeli %15, - 1 yıla kadar (1 yıl dahil) vadeli %12, - 1 yıldan uzun vadeli %10, 2) 02.01.2013 tarihinden itibaren; vadesiz DTH hesaplarına yürütülen faizlerden %18, vadesiz mevduat faizlerinden %15, 3) 02.01.2013 tarihinden önce açılan mevduat hesaplarına yürütülen faizlerden (vadeye veya döviz cinsine bakılmaksızın) %15, oranında stopaj yapılır. - Katılım bankalarının katılma hesabı karşılığında ödenen kar payları için de yukarıdaki stopaj oranları uygulanır. - Stopaj nihai vergidir. - Beyan edilmez.</p>	<p>1) 02.01.2013 tarihinden itibaren açılan veya vadesi yenilenen; a. Döviz tevdiat hesaplarına yürütülen faizler üzerinden; - 6 aya kadar (6 ay dahil) vadeli %18, - 1 yıla kadar (1 yıl dahil) vadeli %15, - 1 yıldan uzun vadeli %13, b. Mevduat faizleri üzerinden; - 6 aya kadar (6 ay dahil) vadeli %15, - 1 yıla kadar (1 yıl dahil) vadeli %12, - 1 yıldan uzun vadeli %10, 2) 02.01.2013 tarihinden itibaren; vadesiz DTH hesaplarına yürütülen faizlerden %18, vadesiz mevduat faizlerinden %15, 3) 02.01.2013 tarihinden önce açılan mevduat hesaplarına yürütülen faizlerden (vadeye veya döviz cinsine bakılmaksızın) %15, oranında stopaj yapılır. - Katılım bankalarının katılma hesabı karşılığında ödenen kar payları için de yukarıdaki stopaj oranları uygulanır. - Stopaj nihai vergidir. - Beyan edilmez.</p>	<p>1) 02.01.2013 tarihinden itibaren açılan veya vadesi yenilenen; a. Döviz tevdiat hesaplarına yürütülen faizler üzerinden; - 6 aya kadar (6 ay dahil) vadeli %18, - 1 yıla kadar (1 yıl dahil) vadeli %15, - 1 yıldan uzun vadeli %13, b. Mevduat faizleri üzerinden; - 6 aya kadar (6 ay dahil) vadeli %15, - 1 yıla kadar (1 yıl dahil) vadeli %12, - 1 yıldan uzun vadeli %10, 2) 02.01.2013 tarihinden itibaren; vadesiz DTH hesaplarına yürütülen faizlerden %18, vadesiz mevduat faizlerinden %15, 3) 02.01.2013 tarihinden önce açılan mevduat hesaplarına yürütülen faizlerden (vadeye veya döviz cinsine bakılmaksızın) %15, oranında stopaj yapılır. - Katılım bankalarının katılma hesabı karşılığında ödenen kar payları için de yukarıdaki stopaj oranları uygulanır. - Stopaj nihai vergidir. - Beyan edilmez.</p>
<p>OFF-SHORE MEVDUAT FAİZ GELİRLERİ</p>	<p>- Mevduat yurt dışında yapıldığından stopaja tabi değil. - Kurumlar vergisine tabi.</p>	<p>- Mevduat yurt dışında yapıldığından stopaja tabi değil. - 2015 yılı için geçerli olan 1.500 TL'lik beyan sınırını aşması halinde, gelirin tamamı gelir vergisi beyanname ile beyan edilir.</p>	<p>- Stopaja tabi değil. - Beyan edilmez.</p>	<p>- Stopaja tabi değil. - Beyan edilmez.</p>

<p>VADELİ İŞLEM VE OPSİYON İŞLEMLERİNDEN ELDE EDİLEN KAZANÇLAR</p>	<p>1) Borsa İstanbul Vadeli İşlem ve Opsiyon Piyasası'nda (VIOP) yapılan işlemlerden; a) Anonim, eshamlı komandit ve limited şirketler ile yatırım fonlarının elde ettiği kazançlar; - %0 oranında stopaja tabi. - Kurumlar vergisine tabi. b) Yukarıda sayılanların dışındaki kurumların (3); - Hisse senetlerine veya hisse senedi endekslerine dayalı kontratlardan elde ettikleri kazançlar %0, - Diğer kontratlardan elde ettikleri kazançlar %10, oranında stopaja tabi. - Beyanname vermesi gereken kurumlar, ödenen stopajı beyanname üzerinde hesaplanan kurumlar vergisinden mahsup edebilirler. 2) VIOP dışında gerçekleşen işlemler; - Stopaja tabi değil. - Kurumlar vergisine tabi.</p>	<p>VIOP'ta ve VIOP dışında banka ve aracı kurum aracılığıyla; a) Hisse senetlerine veya hisse senedi endekslerine dayalı kontratlardan elde edilen kazançlar; - %0 oranında stopaja tabi. - Stopaj nihai vergidir. - Beyan edilmez. b) Diğer kontratlardan sağlanan kazançlar; - %10 oranında stopaja tabi. - Stopaj nihai vergidir. - Beyan edilmez.</p>	<p>1) VIOP'ta ve VIOP dışında banka ve aracı kurum aracılığıyla; a) Anonim, eshamlı komandit ve limited şirket niteliğindeki yabancı kurumlar ile Sermaye Piyasası Kanunu'na göre kurulan yatırım fonları ve yatırım ortaklıklarıyla benzer nitelikte olduğu Maliye Bakanlığı'nca belirlenen yabancı kurumlar (4) tarafından elde edilen kazançlar; - %0 oranında stopaja tabi. - Stopaj nihai vergidir. - Beyan edilmez. b) Yukarıda sayılanların dışındaki kurumların; - Hisse senetlerine veya hisse senedi endekslerine dayalı kontratlardan elde ettikleri kazançlar %0, - Diğer kontratlardan elde ettikleri kazançlar %10, oranında stopaja tabi. - Stopaj nihai vergidir. - Beyan edilmez. 2) Banka ve benzeri finans kurumlarının VIOP dışında banka ve aracı kurum aracılığıyla yaptıkları işlemlerden elde ettikleri kazançlar stopaja tabi değil. Genel hükümler uygulanır.</p>	<p>VIOP'ta ve VIOP dışında banka ve aracı kurum aracılığıyla; a) Hisse senetlerine veya hisse senedi endekslerine dayalı kontratlardan elde edilen kazançlar; - %0 oranında stopaja tabi. - Stopaj nihai vergidir. - Beyan edilmez. b) Diğer kontratlardan sağlanan kazançlar; - %10 oranında stopaja tabi. - Stopaj nihai vergidir. - Beyan edilmez.</p>
---	---	---	---	---

(1) Dar mükellef kurumlara ilişkin açıklamalarımız, Türkiye'de iş yeri ve daimi temsilcisi bulunmayan dar mükellef kurumlar için geçerlidir.

(2) Alım satım zararlarının alım satım kazançlarına mahsup edilmesine ilişkin olarak Kanun'da herhangi bir hüküm yer almamasına rağmen Maliye Bakanlığı basın açıklaması ile söz konusu mahsubun yapılabileceğini belirtmiştir.

(3) Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 2. maddesinin birinci fıkrasında sayılan kurumlar (sermaye şirketleri; anonim, eshamlı komandit ve limited şirketler ile yatırım fonları) dışındaki kurumlara, kooperatifler, iktisadi kamu kuruluşları, dernek ve vakıflar ile iktisadi işletmeler ve iş ortaklıkları örnek olarak verilebilir.

(4) Türkiye'de münhasıran menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası aracı getirileri ile değer artışı kazançları elde etmek ve bunlara bağlı

hakları kullanmak amacıyla faaliyette bulunan sınırlı sorumlu ortaklıklar, ülke fonları, kurum ve kuruluş fonları ve yatırım kuruluşları gibi yabancı kurumsal yatırımcıların tümü, Sermaye Piyasası Kanunu'na göre kurulan yatırım fonları ve yatırım ortaklıklarıyla benzer nitelikteki mükellefler olarak kabul edilmektedir (277 seri numaralı Gelir Vergisi Genel Tebliği).

(5) Tam mükellef kurumlar tarafından yurt dışında ihraç edilen tahvillerden elde edilen faizler ile tam mükellef varlık kiralama şirketleri tarafından yurt dışında ihraç edilen kira sertifikalarından sağlanan gelirler aşağıdaki oranlarda tevkifata tabidir:

- Vadesi 1 yıla kadar olanlardan elde edilen faizler ve gelirler %10,
- Vadesi 1 yıl ile 3 yıl arası olanlardan elde edilen faizler ve gelirler %7,
- Vadesi 3 yıl ile 5 yıl arası olanlardan elde edilen faizler ve gelirler %3,
- Vadesi 5 yıl ve daha uzun olanlardan elde edilen faizler ve gelirler %0.